

Міністерство освіти і науки України

Модельна навчальна програма

«Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 5–6 класи»
для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року)

(автори: Яценко Т. О., Тригуб І. А.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

(наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Шкільний курс *«Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної)»* для 5–6 класів – новий навчальний предмет у закладах загальної середньої освіти, упровадження якого зумовлено сучасними освітніми завданнями та соціальними викликами. Інтегрований курс літератур у 5–6 класах є послідовним продовженням літературного курсу початкової школи, у межах якого школярі ознайомилися з творами української та зарубіжної літератур.

Програму інтегрованого курсу української та зарубіжної літератур для 5–6 класів побудовано з урахуванням *мультидисциплінарного* підходу до організації інтегрованого навчання – забезпечується інтеграція навчального змісту шкільних предметів *«Українська література»* та *«Зарубіжна література»* на основі *контент-орієнтованої (тематичної) інтеграції*. Такий підхід забезпечує широкі можливості для інтеграції навчального матеріалу в процесі вивчення української і зарубіжної літератури в 7–9 класах. Інтеграція літературного курсу реалізується на основі спорідненості змісту основних тем шкільних курсів української та зарубіжної літератури для 5–6 класів. У межах кожної навчальної теми програмових розділів реалізується інтеграція навчального матеріалу в хронологічній послідовності його викладу за *тематично-жанровим принципом*. Окрім того, програма ґрунтується на засадах інтеграції, доцільної на адаптаційному циклі шкільної літературної освіти: *методичної* (спільні методи і прийоми навчання української та зарубіжної літератури) та *діяльнісної* (спільні види навчальної діяльності у процесі вивчення творів української та зарубіжної літератури). Водночас акцентовано на необхідності звернення до специфічних методів і прийомів вивчення творів зарубіжної літератури: робота з текстом оригіналу, порівняння варіантів перекладу художнього твору тощо.

Художні твори для текстуального вивчення рекомендовано розглядати в широкому контексті з іншими видами мистецтва – образотворче, музичне мистецтво, архітектура, скульптура, кін, анімація тощо.

Зміст і структура модельної навчальної програми *«Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної)»* для 5–6 класів розроблені відповідно до Закону України *«Про повну загальну середню освіту»* (2020) і Державного стандарту базової середньої освіти (2020).

Мета інтегрованого курсу української та зарубіжної літератур – розвиток компетентних учнів-читачів, прилучення їх до високохудожніх надбань української та зарубіжних літератур, формування усвідомлення української літератури як невід’ємного складника світової художньої культури, осмислення національної своєрідності та загальнолюдської цінності включених до інтегрованого курсу художніх творів, розвиток художнього сприйняття навколишнього світу, осмислення конкретно-історичного та загальнолюдського значення зображеного письменником, розширення культурно-пізнавальних інтересів, збагачення емоційно-чуттєвого досвіду та естетичних смаків, сприяння всебічному розвитку і

творчій самореалізації в сучасному світі, виховання національно свідомих громадян, формування гуманістичного світогляду, національних і загальнолюдських цінностей.

Завдання інтегрованого курсу літератур (української та зарубіжної) – розвивати в учнів 5–6 класів стійкий інтерес до читання, удосконалити навички виразного читання, ознайомити школярів-підлітків із доступними й цікавими для їхнього віку художніми творами української та зарубіжних літератур, формувати початкове розуміння специфіки мистецтва, подати початкові відомості про видатних українських і зарубіжних письменників, формувати елементарні вміння аналізу художніх творів, поглиблювати первинне сприймання та усвідомлення художньої сутності образів, сприяти засвоєнню основних понять із теорії літератури, розвивати усне і писемне мовлення учнів.

Програма побудована з урахуванням *дидактичних вимог* до змісту шкільної літературної освіти – принципів доступності, науковості, системності, послідовності та наступності в навчанні, принципів емоційності, наочності, зв'язку навчання з життям.

Програма зорієнтована на компетентнісне навчання української і зарубіжних літератур, що досягається шляхом розкриття можливостей предмета для формування *читацької і ключових компетентностей* учнів 5–6 класів.

Читацька компетентність як предметна – це інтегрований результат навчальних досягнень учнів-читачів, пов'язаних із читацькою діяльністю; здатність до осмисленого здобуття предметних знань і вмінь, передбачених конкретною програмовою навчальною темою та шкільним курсом літератури загалом; система ціннісно-світоглядних та естетичних орієнтацій, сформованих на матеріалі високохудожніх творів; здатність учня-читача до цільового застосування комплексу предметних знань, умінь і способів діяльності в нових навчальних і життєвих ситуаціях. Структурними компонентами читацької компетентності є культурний, літературознавчий, інтерпретаційний, аксіологічний, творчо-мовленнєвий.

Дидактико-методичний потенціал модельної навчальної програми забезпечує можливість формування в процесі вивчення творів української і зарубіжних літератур *ключових компетентностей*, визначених Державним стандартом базової середньої освіти (2020).

Програма орієнтована на формування *наскрізних умінь* учнів, задекларованих у Державному стандарті базової середньої освіти: 1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного; 2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формах; 3) критично і системно мислити; 4) логічно обґрунтовувати позицію; 5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей; 6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем; 7) конструктивно керувати емоціями; 8) оцінювати ризики; 9) приймати

рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем; 10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми; 11) співпрацювати з іншими.

Програму курсу «Інтегрований курс літератур (українська та зарубіжні)» для 5–6 класів побудовано на *хронологічній основі за тематично-жанровим принципом* відповідно до вікових особливостей, пізнавальних можливостей і читацьких інтересів молодших підлітків.

Навчальний матеріал у 5 класі згруповано за такими *тематичними розділами*: «Вступ», «Малі жанри фольклору та літератури», «Народні казки», «Літературні казки», «Минуле народів у фольклорі та літературі: легенди, перекази, літописні оповіді», «Поетичний образ України», «Дивовижний світ природи», «Світ дитинства», «У пошуках пригод і чудес», «Література рідного краю», «Найцікавіше з літературних новинок», «Узагальнення та систематизація вивченого».

У 6 класі виокремлено такі *тематичні розділи*: «Вступ», «Міфи народів світу», «Народні пісні. Календарно-обрядові пісні», «Мудрість байки», «Ліричні послання Україні», «Різдвяні дива», «Романтика пригод і фантастики», «Поетичне бачення світу», «Життя видатних особистостей», «Гумор і сатира», «Література рідного краю», «Найцікавіше з літературних новинок», «Узагальнення та систематизація вивченого».

Структура програми включає *результативні, змістові та процесуальні складники*. Змістове наповнення рубрики «Очікувані результати навчання» розроблено згідно з індексованими в Державному стандарті базової середньої освіти щодо мовно-літературної освітньої галузі (додаток № 2) чотирма групами *вимог до обов'язкових результатів навчання учнів 5–6 класів*. Їх конкретизацію щодо опрацювання навчального матеріалу кожного тематичного розділу модельної навчальної програми визначено відповідно до встановленої в Державному стандарті *послідовності*:

1) взаємодія з іншими особами в *усній формі*, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях [індекси 6 МОВ 1.1.1-1–6 МОВ 1.8.1-1];

2) *сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів*, зокрема інформаційних та художніх текстах класичної та сучасної художньої літератури (української), медіатекстах та використання інформації для збагачення власного досвіду й духовного розвитку [індекси 6 МОВ 2.1.1-1–6 МОВ 2.7.2-1];

3) *висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами*, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови [індекси 6 МОВ 3.1.2-1–6 МОВ 3.2.3-2];

4) *дослідження індивідуального мовлення*, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу [індекс 6 МОВ 4.2.2-1].

Учитель матиме можливість констатувати результати навчальної діяльності учнів, поступово ускладнювати завдання й контролювати їх виконання.

У рубриці «*Пропонований зміст навчального предмета*» презентовано різножанрові твори класичної та сучасної української й зарубіжної літератури, що відповідають віковим характеристикам та особливостям художнього сприймання молодших підлітків. Рубрика має рекомендаційний характер.

Виділено дві групи художніх творів: для *текстуального вивчення* (читання й аналіз) і *позакласного читання* (твори пов'язані з відповідними тематичними розділами програми) (позначка **ПЧ**). Деякі художні тексти, зокрема й напам'ять, можуть вивчатися за вибором учнів і вчителя. Твори для позакласного читання подано до кожного розділу модельної навчальної програми.

Добір художніх творів для текстуального вивчення та позакласного читання зроблено з урахуванням їх художньої вартісності, дидактичного потенціалу, читацьких інтересів, пізнавальних можливостей та естетичних потреб учнів цієї вікової групи. Школярі матимуть можливість ознайомитися зі зразками усної народної творчості різних народів, кращими класичними й сучасними творами українських і зарубіжних письменників про природу, дружбу, формування характеру і духовні випробування людини, прочитати й осмислити гумористичні твори, а також із цікавістю прослідкувати за розвитком сюжету і подумати над вчинками і діями літературних героїв пригодницьких і фантастичних творів.

Біографічні відомості про письменників рекомендовано обмежити короткими довідками про основні факти життя і творчості митця або ж презентувати окремі епізоди дитинства письменників, що можуть зацікавити учнів.

У програмі визначено *теоретико-літературні поняття* (позначка **ТЛ**), формування та поглиблення яких буде методично доцільним під час вивчення учнями творів конкретного програмового розділу. Програма забезпечує етапну наступність і безперервність цього процесу, актуалізацію (поглиблення) окремих теоретико-літературних понять, відомих школярам із літературного курсу початкової школи.

Програма подає матеріал для реалізації *мистецького контексту* (позначка **МК**) у процесі вивчення творів української та зарубіжних літератур. Рубрика має рекомендаційний характер. Запропоновано мистецькі твори (образотворче, музичне мистецтво, архітектура, скульптура, кіномистецтво, анімація тощо), розгляд яких сприятиме цілісному осмисленню кожного літературного твору.

У рубриці «*Види навчальної діяльності*» (має рекомендаційний характер) до кожного тематичного розділу запропоновано види організації навчальної діяльності учнів, зокрема й дистанційної, репродуктивного, пізнавально-пошукового та творчого характеру.

Інтегрований літературний курс орієнтує на міжпредметну взаємодію (позначка *МЗ*) із такими навчальними предметами, як «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво», «Українська мова» та «Іноземна мова».

Передбачено можливість опрацювання програмового матеріалу в межах рекомендованого навчального часу, визначеного Типовою освітньою програмою (наказ МОН від 19.02.2021 р. № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти»). Учитель має право самостійно планувати опрацювання програмового навчального матеріалу.

Модельна навчальна програма «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної)» для 5–6 класів відкриває широкі можливості для виявлення творчої ініціативи вчителя для досягнення основних очікуваних результатів навчання, орієнтує на організацію читацької діяльності, що розвиває в учнів інтерес до творів української та зарубіжної літератури, уявлення про українську літературу як невід’ємний компонент світового літературного процесу. сприяє формуванню світогляду, національної свідомості, духовно-моральних цінностей, естетичного смаку, розвитку читацької і ключових компетентностей учнів 5–6 класів.

5 клас

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст інтегрованого курсу	Види навчальної діяльності <i>(за вибором учителя)</i>
І семестр		
Вступ		
<p>Уважно слухає інформацію про роль книжки, художнього слова в житті людини, значущість читання в сучасному інформаційному світі, важливість вироблення вмінь компетентного читача; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>розуміє та відтворює зміст почутої інформації; [6 МОВ 1.1.2-2]</p> <p>знаходить у почутому повідомленні відповіді на поставлені запитання; [6 МОВ 1.3.1-1]</p> <p>аргументовано зіставляє почуте із життєвим досвідом; [6 МОВ 1.4.5-1]</p> <p>формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу опрацьованого тексту; [6 МОВ 2.2.7-1]</p> <p>описує свої літературні вподобання, наводячи приклади прочитаних творів. [6 МОВ 2.5.1-2].</p>	<p>Художня література – духовна скарбниця людства. Роль книжки в житті людини. Література як художнє змалювання життя, побуту, звичаїв, духовно-моральних цінностей людини.</p> <p>Художні твори зі шкільного літературного курсу початкової освіти, самостійно прочитані твори української та зарубіжної літератур.</p> <p>Теорія літератури (ТЛ): <i>художня література; літературний твір.</i></p> <p>Мистецький контекст (МК): <i>образотворче мистецтво – Є. Гапчинська «Ліза та її сни», Дж. Дейлі «Казки», П.-О. Ренуар «Портрет двох дітей», Т. Яблонська «Вдома за книгою»; скульптура – А. Консулов «Пам'ятник першодрукареві Іванові Федорову», А. Джонсон «Пам'ятник дівчинці, що читає» та інші пам'ятники книжкам і читачам.</i></p> <p>Позакласне читання (ПЧ). Самостійно прочитані учнями художні твори української та зарубіжної літератур.</p>	<p>Усний стислий, вибірковий переказ здобутої навчальної інформації.</p> <p>Обговорення прослуханих текстів (медіатекстів), проведення дискусій (зокрема онлайн).</p> <p>Порівняння загальнолюдських цінностей, втілених у творах української та зарубіжної літератур.</p> <p>Перегляд екранізацій (епізодів) творів української та зарубіжної літератур та їх обговорення.</p> <p>Віртуальна екскурсія в музей книги та друкарства України.</p>

Малі жанри фольклору та літератури

<p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення; [6 МОВ 1.1.2-1]</p> <p>читає виразно (зокрема й напам'ять) прислів'я, приказки, народні та авторські загадки; [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>розрізняє жанрові особливості прислів'їв і приказок, різновиди загадок; [6 МОВ 2.1.2-1]</p> <p>характеризує порушені в прислів'ях, приказках і загадках проблеми; [6 МОВ 2.2.1-1]</p> <p>формулює тему та основну думку прислів'їв, приказок, загадок, зокрема й авторських загадок Л. Глібова, порівнює народні та авторські загадки; [6 МОВ 2.2.3-1]</p> <p>формулює висновки на основі аналізу творів малих жанрів фольклору про відображення в них народної мудрості; [6 МОВ 2.2.7-1]</p> <p>проводить паралелі між образами і ситуаціями, зображеними в прислів'ях, приказках і загадках, та власним життєвим досвідом; [6 МОВ 2.3.1-2]</p> <p>створює власний медійний продукт</p>	<p>1. Прислів'я та приказки – перлини фольклору. Художнє відтворення в прислів'ях і приказках життєвого досвіду поколінь, узагальнення суспільних поглядів на норми моралі людини. Національний колорит прислів'їв і приказок. Втілення загальнолюдських ідеалів у прислів'ях і приказках народів світу. <i>ТЛ:</i> фольклор (народна творчість); малі жанри фольклору (прислів'я, приказка); національний колорит. <i>МК:</i> образотворче мистецтво – ілюстрації до українських народних прислів'їв і приказок (художники – О. Міхнушов, О. Кошель, А. Стефурак).</p> <p>2. Народні загадки. Первісне і сучасне значення народних загадок. Тематика загадок. Національний колорит загадок народів світу. Авторські загадки. <i>ТЛ:</i> загадка. <i>МК:</i> образотворче мистецтво – Пітер Брейгель «Фламандські прислів'я», ілюстрації до українських народних загадок (художниця – В. Мельниченко).</p>	<p>Виразне читання (зокрема й напам'ять) прислів'їв, приказок, загадок народів світу.</p> <p>Укладання тематичного словничка прислів'їв і приказок (дружба, праця, знання тощо).</p> <p>Складання авторських загадок різних видів.</p> <p>Словесне/графічне малювання відгадок до загадок.</p> <p>Навчальний індивідуальний або груповий проєкт «Записник фольклориста/фольклористки».</p>
---	--	--

<p>(мультфільм, відеоролик, навчальний проєкт тощо) за мотивами прочитаного; [6 МОВ 2.7.2-1]</p> <p>збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності малих жанрів фольклору. [6 МОВ 4.2.4]</p>	<p>3. Леонід Глібов «Бачить – не бачить», «Котилася тарілочка», «Гоп-гоп, діти-молодята!» (за вибором учителя).</p> <p>Замальовка життєпису письменника. Загальна характеристика акровіршів та авторських загадок Л. Глібова. Фольклорні мотиви та жартівливий характер загадок дідуся Кенира.</p> <p>МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до загадок Л. Глібова (художниці – О. Артюшенко, Г. Сокиринська).</p> <p>МЗ: (міжпредметні зв'язки): літератури національних меншин, іноземні мови – малі жанри фольклору в фольклорі народу, мова якого вивчається.</p> <p>ПЧ. Качан А. Загадки «Квітка Сонця», «Світов@ павутин@».</p>	
<p>Народні казки</p>		
<p>Уважно слухає інформацію про народні казки, особливості жанру казки, життя та творчість збирачів народних казок;</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення про види народних казок, їх спільні й відмінні риси;</p> <p>стисло переказує зміст народних казок;</p> <p>розрізняє ознаки народних казок, особливості їх побудови, елементи</p>	<p>1. Народні казки.</p> <p>Повторення та узагальнення: види народних казок (казки про тварин, героїко-фантастичні (чарівні), соціально-побутові), їх спільні й відмінні риси.</p> <p>ТЛ: народна казка; види народних казок.</p> <p>МЗ: іноземні мови – казки народу, мова якого вивчається.</p>	<p>Виразне читання народних казок (уголос ланцюжком, в особах).</p> <p>Переказ народних казок (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з персонажів тощо).</p> <p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Аналітико-синтетична робота</p>

<p>реального та фантастичного в них; читає виразно народні казки, ознайомлюється з інтерпретаціями казок у різних видах мистецтва; висловлює свої міркування про здобутий естетичний досвід; характеризує порушені в народних казках проблеми; знаходить у текстах народних казок теоретико-літературні поняття, пояснює їх сутність; формулює тему та основну думку народних казок; характеризує персонажів казок, їхню поведінку та вчинки; висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, викликані вивченими казками, своє ставлення до зображених у творах людей, подій, ситуацій, явищ тощо; ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; передає текст народних казок графічно та трансформує графічну інформацію в тестову; створює за мотивами прочитаних казок</p>	<p>2. «Панчатантра» – перша у світі фольклорна збірка. Індійська народна казка «Фарбований шакал». Алегоричне зображення негативних людських якостей у творі. Повчальний зміст казки. <i>ТЛ: алегорія.</i> <i>МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до «Панчатантри» (художник – В. Юрлов).</i></p> <p>3. Арабські народні казки зі збірки «Тисяча і одна ніч» (скорочено), (одна казка за вибором учителя). Легендарна історія створення збірки. Дивовижний світ арабських казок. Національний колорит казок «Тисячі та однієї ночі». Алі-Баба, Аладдін, Синдбад-мореплавець – вічні літературні образи. <i>МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до «Казки про Аладдіна і чарівну лампу» (художник – М. Пильцин); анімація – м/ф «Аладдін» («Aladdin», режисер – Р. Клементс).</i></p> <p>4. Українська народна казка «Яйце-райце» (скорочено). Фантастичне та реальне в казці. Символіка казки, відображення у ній світогляду українців,</p>	<p>над текстом народних казок. Складання плану народної казки. Порівняльна характеристика героїв казок різних народів світу. Робота з цитатним матеріалом. Прогнозування подій у народних казках за заголовком, за ілюстрацією, за уривком. Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації щодо народних казок (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм. Інсценізація народних казок. Самостійний добір текстів народних казок у бібліотеках і на рекомендованих учителем інтернет-сайтах.</p>
--	---	--

письмові творчі роботи різних жанрів, власний медійний продукт (мультфільм, театральну сценку, відеоролик тощо);
збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності народних казок.

їх звичаїв та обрядів, морально-етичних принципів. Особливості мови народної казки.
ТЛ: творча фантазія, фантастичне у творі.
МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до української народної казки «Яйце райце» (художниця – К. Штанко).

5. Кримськотатарська народна казка «Золоте яблуко» (переклад Данила Кононенка) (скорочено).

Родинне виховання, народні традиції кримських татар, втілення їх у казці. Образи персонажів чарівної казки. Особливості побудови народної казки.

ТЛ: гіпербола.

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до збірки кримськотатарських казок (художниці – К. та Т. Очередько), К. Білокур «Богданівські яблука»;

архітектура – Ханський палац (м. Бахчисарай).

6. Брати Якоб (1785–1863) і Вільгельм (1786–1959) Грімм. «Пані Метелиця».

Брати Грімм – збирачі фольклору. Уславлення працьовитості та інших загальнолюдських чеснот у казці «Пані Метелиця».

	<p><i>ТЛ: антитеза, сюжет, мандрівний сюжет.</i></p> <p><i>МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до казки «Пані Метелиця» (художник – М. Тарловський);</i></p> <p><i>кіно – х/ф «Пані Метелиця» («Frau Holle», режисер – Г. Кольдиц).</i></p> <p><i>ПЧ. Казки народів світу (за вибором учителя та учнів).</i></p>	
Літературні казки		
<p>Уважно слухає інформацію про літературні казки; життя та творчість їх авторів;</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого;</p> <p>стисло переказує зміст літературних казок;</p> <p>розрізняє ознаки літературних казок, особливості їх побудови, елементи реального та фантастичного в них;</p> <p>читає виразно літературні казки, ознайомлюється з інтерпретаціями казок у різних видах мистецтва; висловлює свої міркування про здобутий естетичний досвід;</p> <p>характеризує порушені в літературних казках проблеми;</p> <p>знаходить у текстах літературних казок</p>	<p>1. Шарль Перро (1628–1703). «Попелюшка, або Кришталевий черевичок».</p> <p>Ш. Перро – французький письменник, основоположник європейської літературної казки. Поетизація працьовитості та скромності у казці «Попелюшка». Утвердження добра у творі. Інтерпретація сюжету казки у літературі та інших видах мистецтва.</p> <p><i>ТЛ: літературна казка.</i></p> <p><i>МК: образотворче мистецтво – Ф. Лаллеман «Портрет Ш. Перро»;</i></p> <p><i>анімація – м/ф «Попелюшка («Cinderella», режисери – У. Джексон, Х. Ласкі, К. Джеронімі).</i></p> <p>2. Еріх Распе (1736–1794). «Дивовижні пригоди, подорожі й бойові подвиги барона</p>	<p>Виразне читання літературних казок (уголос ланцюжком, в особах).</p> <p>Читання фрагментів казок зарубіжних авторів мовою оригіналу (за умови володіння мовою). Порівняння текстів перекладу та оригіналу, варіантів перекладу.</p> <p>Переказ літературних казок (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з персонажів тощо).</p> <p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Аналітико-синтетична робота над текстами літературних казок: визначення теми,</p>

<p>теоретико-літературні поняття, пояснює їх сутність;</p> <p>формулює тему та основну думку літературних казок;</p> <p>характеризує персонажів казок, їхню поведінку та вчинки;</p> <p>висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, викликані вивченими казками, своє ставлення до зображених у творах людей, подій, ситуацій, явищ тощо;</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів;</p> <p>передає текст літературних казок графічно та трансформує графічну інформацію в тестову;</p> <p>створює за мотивами прочитаних казок письмові творчі роботи різних жанрів, власний медійний продукт (мультфільм, театральну сценку, відеоролик тощо);</p> <p>збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності літературних казок.</p>	<p>Мюнхгаузена» <i>один–два епізоди за вибором учителя), (скорочено).</i></p> <p>Короткі відомості про письменника. Барон Мюнхгаузен – брехун чи фантазер? Жартівлива фантастика і казкові перебільшення у вигаданих історіях героя.</p> <p>ТЛ: <i>літературний герой; перебільшення як засіб утворення комічних ефектів.</i></p> <p>МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до книжки «Пригоди барона Мюнхгаузена» художники – Н. Котел, І. Вишинський); Г. Брюкнер «Мюнхгаузен»; Г. Доре «Мюнхгаузен»;</p> <p><i>анімація</i> – цикл мультфільмів «Пригоди Мюнхаузена» (режисери – А. Солін, Н. Лернер).</p> <p>3. Ганс Крістіан Андерсен. (1805–1875) «Снігова королева», «Русалонька» <i>(за вибором учителя) (скорочено).</i></p> <p>Г. К. Андерсен – видатний датський казкар. Поєднання реального і фантастичного у казках Г. К. Андерсена.</p> <p>Протистояння щирих людських стосунків і бездуховної влади у казці «Снігова королева».</p> <p>Романтика пригод Герди і Кая.</p> <p>Щирість почуттів та ідея самопожертви заради</p>	<p>основної думки, елементів композиції і сюжету.</p> <p>Складання власних авторських казок.</p> <p>Порівняльна характеристика героїв за планом.</p> <p>Складання цитатного плану казки.</p> <p>Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації (порівняння народної та літературної казок), зокрема і з використанням комп'ютерних програм.</p> <p>Проектна робота «Моя улюблена казка» (кардмейкінг, скрапбукінг).</p>
--	---	---

щастя близької людини в казці «Русалонька».

ТЛ: портрет.

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до казки «Снігова королева» (художник – В. Єрко), ілюстрації до казки «Русалонька» (художниця – І. Винник);

анімація – м/ф «Снігова королева» (режисер – Л. Атаманов), м/ф «Русалонька» («The Little Mermaid», режисери – Р. Клементс, Дж. Маскер).

4. Оскар Вайльд (1854-1900). «Щасливий принц» (скорочено).

Короткі відомості про автора. Ідеали милосердя, гуманізму, добротності, самопожертви у творі.

ТЛ: мова автора і мова дійових осіб; прозова мова.

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до казки «Щасливий принц» (художник – В. Довгяло);

анімація – м/ф «Щасливий принц» (режисер – Н. Лернер).

МЗ: іноземні мови – казки письменників народів світу, мова якого вивчається.

5. Іван Франко (1856–1916). «Фарбований

Лис» (скорочено).

Замальовка життєпису письменника. Поєднання сюжетів «Панчатантри» та українських казкових традицій у збірці «Коли ще звірі говорили». Структура казки «Фарбований Лис». Роль діалогів у розкритті характеру головного героя. Морально-етична проблематика казки.

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до казки «Фарбований Лис» (художники – С. Артюшенко, О. Кіналь);
анімація – м/ф «Фарбований лис» (режисер – О. Іванов).

6. Леся Українка (1876–1913). «Лелія» (скорочено).

Короткі біографічні відомості про дитинство письменниці. Чарівні перетворення, їх роль у казці. Соціальні мотиви в творі. Особливості літературної казки, її відмінність від народної.

ТЛ: дійові особи.

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до казки Лесі Українки «Лелія» (художниця – Л. Іванова); К. Білокур «Квіти за тином»; К. Волтер «Лілії Мадонни в саду».

7. Валерій Шевчук (народ. 1939). «Чотири

сестри» (скорочено).

Замальовка життєпису письменника. Художнє зображення письменником змін пiр року. Мотив сну в казцi. Родиннi взаємини мiж сестрами в творi. Осмислення символiчного змiсту казки-притчi.

ТЛ: казка-притча.

МК: образотворче мистецтво – iлюстрацiї до збiрки В. Шевчука «Панна квітiв. Казки моїх дочок» (художниця – О. Рубiна), О. Ковтун «Пробудження»;

музика – А. Вiвальдi «Чотири пори року»;

архiтектура – барельєф Г. Красуцького на будинку «Пори року» (м. Львiв).

ПЧ. Баррi Дж. М. «Пiтер Пен».

Близнець В. «Земля Свiтлячкiв» (скорочено).

Гауф В. «Маленький Мук».

Гофман Е. Т. А. «Лускунчик».

Кiплiнг Р. Дж. «Рiкi-Тiкi-Тавi».

Коллодi К. «Пiноккiо».

Королiв-Старий В. «Хуха-Моховинка».

Лагерлеф С. «Дивовижна подорож Нiльса Хольгерсона з дикими гусаками Швецiєю», «Свята нiч» (один за вибором).

Мензатюк З. «Арнiка».

Мiлн А. «Вiннi-Пух та всi-всi-всi».

	Письменна Л. «Як у Чубасика сміх украли». Родарі Дж. «Пригоди Цибуліно». Смаль Ю. «Казка про Горошку». Ярмиш Ю. «Летюче дерево».	
Минуле народів у фольклорі та літературі: легенди, перекази, літописні оповіді		
<p>Уважно слухає легенди і перекази народів світу, інформацію про спільне та відмінне в народних казках і легендах, їх ознаки та види;</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого навчального матеріалу;</p> <p>стисло переказує зміст легенд і переказів народів світу, художніх творів, що вивчаються текстуально;</p> <p>розрізняє види народних легенд і переказів та їх ознаки в порівнянні з народними казками;</p> <p>читає виразно легенди, перекази, літописну оповідь, драму-казку, історичне оповідання;</p> <p>співвідносить зміст сприйнятого тексту легенд, переказів, літописної оповіді, драми-казки, історичного оповідання із історичним і культурним контекстом;</p> <p>характеризує порушені в легендах, переказах, художніх творах про історичне минуле проблеми;</p>	<p>1. Про Рема і Ромула (Легенда про заснування Риму). Зв'язок легенди з античною міфологією. ТЛ: <i>легенда</i> . МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Ж.-Л. Агас «Ромул і Рем зі своєю нянею»; <i>скульптура</i> – «Капітолійська вовчиця». МЗ: <i>всесвітня історія</i> – історія Давнього Риму.</p> <p>2. Легенди українського народу. Спільне та відмінне в народних казках і легендах. Ознаки фантастичного в легендах. Види народних легенд. Легенди «Калина». «Берегиня» (за С. Плачиндою). «Калина» – народне образне уявлення про походження рослин. Національна символіка. Калина – символ краси та дівочої вроди. «Берегиня» – показ зародження людської цивілізації, протистояння добра і зла. Символічні образи. Утілення образу Берегині в</p>	<p>Виразне читання легенд і переказів (уголос ланцюжком, в особах).</p> <p>Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з персонажів тощо).</p> <p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Аналітико-синтетична робота над текстом легенд і переказів.</p> <p>Порівняльна характеристика легендарних ватажків за планом.</p> <p>Складання цитатного плану твору.</p> <p>Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації (порівняння легенд і переказів із казками), зокрема й із використанням комп'ютерних програм.</p> <p>Складання власних легенд чи переказів.</p>

<p>формулює тему та основну думку легенд, переказів і художніх творів про історичне минуле;</p> <p>виокремлює жанрові ознаки драми-казки за народними мотивами, історичного оповідання, особливості мови творів;</p> <p>формулює висновки на основі аналізу легенд, переказів, літописних оповідей і художніх творів про історичне минуле щодо художнього переосмислення історичних подій та образів, символічні образи, ознаки реалістичного і фантастичного в легендах і переказах;</p> <p>аргументує власну оцінку прочитаних творів, наводячи доречні цитати;</p> <p>представляє текстову інформацію з прочитаних творів, використовуючи різні способи і засоби візуалізації їх змісту;</p> <p>створює за мотивами прочитаного власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик тощо) і письмові творчі роботи різних жанрів.</p>	<p>різних видах народного мистецтва.</p> <p>МК: <i>образотворче мистецтво</i> – О. Шупляк «Сон Калини», «Берегиня», І. Ожиганов «Чорнобог»;</p> <p><i>скульптура</i> – А. Куц «Монумент Незалежності».</p> <p>3. Легенди про короля Артура та лицарів круглого столу (один-два епізоди за вибором учителя) (скорочено).</p> <p>Відображення в «Легендах про короля Артура» елементів історії, побуту середньовічної Англії, світоглядних ідеалів давніх кельтів. Поєднання реального та фантастичного.</p> <p>МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до легенд про короля Артура (художниці – Л. Кириленко, О. Зеркалій);</p> <p><i>скульптура</i> – П. Вішер «Статуя короля Артура», Р. Ейнон «Мерлін», «Сила. Тінь короля Артура»;</p> <p><i>кіно</i> – х/ф «Король Артур: Легенда меча» («King Arthur: Legend of the Sword», режисер – Г. Річі);</p> <p><i>анімація</i> – м/ф «Меч у камені» («The Sword in the Stone», режисер – В. Райтерман).</p> <p>4. Легенди про Робіна Гуда (один-два епізоди</p>	<p>Проектна робота «Легенди рідного краю (міста, села)»</p>
---	---	---

за вибором учителя), (скорочено).

Шляхетний розбійник – втілення народної мрії про захисника. Образи друзів та ворогів Робіна Гуда.

МК: образотворче мистецтво – Л. Дж. Рід «Робін змагається у стрільбі з Гаєм Гісборн», ілюстрації до книжки «Робін Гуд» (художник – І. Вишинський);

скульптора – пам'ятник Робіну Гуду (скульптор – Дж. Вудфорт);

анімація – м/ф «Робін Гуд» («Robin Hood», режисер – В. Райтерман).

МЗ: *всесвітня історія* – історія середньовічної Англії; *англійська мова* – англійські перекази і легенди.

5. Літописні оповіді. «Повість минулих літ»:
«Три брати – Кий, Щек, Хорив і сестра їхня Либідь» (у переказі В. Близнеця), (скорочено).

«Повість минулих літ» – перший історичний твір на землях Київської Русі, пам'ятка XII ст., основа українського літописання. Змалювання вчинків літописних героїв. Уславлення засновників Києва. Героїчний зміст літопису, його сюжети в різних видах мистецтва.

ТЛ: літопис.

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до

«Повісті минулих літ» (художник – Г. Якутович), А. Орльонов «Хрещення України-Русі»;

скульптура – В. Бородай, пам'ятний знак «Засновникам Києва» (м. Київ);

скульптура – Ф. Согоян, пам'ятник Нестору-літописцю (м. Київ).

МЗ: історія України – доба Київської Русі.

6. Народні перекази як вияв історичної пам'яті українців (за збіркою «Савур-могила. Легенди та перекази Нижньої Наддніпряниці», упорядник В. Чабаненко).

«Козацька сторожа в степу» (скорочено).

Переказ про патріотизм запорожців та їхню військову майстерність у захисті рідної землі.

Мотив гордості за наших звитяжних пращурів.

ТЛ: народний переказ.

МК: архітектура – історико-культурний комплекс «Запорозька Січ» Національного заповідника «Хортиця»;

образотворче мистецтво – М. Пимоненко «У похід», О. Сластіон «Проводи на Січ».

МЗ: історія України – доба козацтва.

7. Олександр Олесь (1878–1944). «Микита Кожум'яка» (скорочено), (за вибором

учителя).

Стисла розповідь про долю поета. Жанрові ознаки драми-казки за народними мотивами «Микита Кожум'яка». Уславлення подвигу Микити – вихідця з народу. Особливості мови твору.

ТЛ: драматичний твір; драма-казка; віршована мова.

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до драми-казки «Микита Кожум'яка» (художник – П. Андрусів);

скульптура – «Кирило Кожум'яка» (скульптур – М. Галенко);

анімація – м/ф «Микита Кожум'яка» (режисер – Н. Василенко), м/ф «Микита Кожум'яка» (режисер – М. Депоян).

**8. Сергій Плачинда (1928–2013).
«Богатирська застава» (скорочено).**

Стисла розповідь про письменника. Історична основа твору «Богатирська застава». Образ Будимира – патріота рідної землі. Особливості мови історичного оповідання.

ТЛ: історичне оповідання.

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до збірки С. Плачинди «Київські фрески» (художник – О. Мезенцев);

	<p><i>скульптура</i> – «Пам’ятник Іллі Муромцю» (скульптор – В. Журавель).</p> <p>ПЧ. Бердник О. «Сказання про калину», «Вишня – вічна наречена».</p> <p>Гармаш-Литвин А. «Голос утопленого села» («Мова України», «Як українці отримали собі землю», «Переяслав», «Кобза», «Про запорожців», «Рідне слово», «Вогняна січ», «Дороги рідних пісень», «Пісня без слів»).</p> <p>Легенди «Як виникли Карпати», «Неопалима купина» (за Є. Шморгуном).</p> <p>Легенди Криму «Аю-Даг», «Скелі-близнята в Гурзуфі».</p> <p>Народний переказ «Шевченко на Хортиці».</p> <p>Симчич Н. «Марко з Котигорохівки».</p>	
Поетичний образ України		
<p>Уважно слухає ліричні твори про Україну, її природу, мову та видатних українців; інформацію про життя та творчість авторів; вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого навчального матеріалу; розповідає про власний емоційний стан під час сприймання ліричних творів; читає виразно ліричні твори, зокрема напам’ять;</p> <p>характеризує порушені в ліричних творах</p>	<p>1. Тарас Шевченко (1814–1861). «Учітесь, читайте...» (уривок із поеми «Послання»); «Зоре моя вечірняя...» (уривок з поеми «Княжна»).</p> <p>Розповідь про поета, його перебування на засланні. «Учітесь, читайте...» як ліричне звертання до нащадків. Думки автора про роль патріотичної освіти в духовному поставанні особистості й нації.</p> <p>Поетичне відображення краси української</p>	<p>Виразне читання ліричних творів, зокрема напам’ять.</p> <p>Аналітико-синтетична робота над текстом поезій.</p> <p>Постановка проблемних запитань.</p> <p>Рольова гра «Рима, римування – це ж так просто».</p> <p>Дослідницька робота (аналіз ліричних творів) «Засоби</p>

проблеми;
знаходить у текстах ліричних творів приклади теоретико-літературних понять, пояснює їх сутність;
формулює провідні мотиви лірики;
формулює висновки на основі аналізу поезії про художнє осмислення краси української природи, роль освіти в духовному становленні особистості, призначення поета й поезії, збереження мови для історії, народу, людства;
характеризує художні образи (образ України, образ природи, образ поета-патріота, образ ліричного героя); емоційний стан ліричних героїв творів, їхню поведінку та вчинки;
аргументує власну оцінку поезії, наводячи доречні цитати;
створює за мотивами прочитаного творчі роботи різних жанрів, зокрема медійний продукт (відеоролик тощо);
збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності вивченої поезії.

природи в уривку «Зоре моя вечірняя». Роздуми ліричного героя.

ТЛ: лірика; ліричний герой; мотив у ліричному творі.

МК: образотворче мистецтво – Т. Шевченко «Автопортрет» (1840), Н. Нікіфорова «Портрет Т. Шевченка», В. Маковський «Український пейзаж з хатами»;

музичне мистецтво – «Учіться, брати мої» (слова – Т. Шевченка, музика – М. Лисенка), «Зоре моя вечірняя» (слова – Т. Шевченка, музика – Я. Степового).

МЗ: музичне мистецтво – пісні на слова Т. Шевченка.

2. Богдан Лепкий (1872–1941). «Шевченкова верба».

Роль Тараса Шевченка у становленні особистості Богдана Лепкого, його поетична шевченкіана. Осмислення образу українського генія Шевченка з позицій гуманізму у вірші «Шевченкова верба». Біографічна основа поезії. Мотив туги за рідним краєм.

ТЛ: рима, перехресне, суміжне й кільцеве римування.

МК: образотворче мистецтво – Т. Шевченко

художньої виразності поезії: епітет, порівняння, метафора». Проектна робота «Роль Батьківщини у житті кожного із нас».

	<p>«Мангишлацький сад», «Новопетровське укріплення»; <i>скульптура</i> – пам'ятник Т. Шевченку (скульптор – В. Чепелик).</p> <p>3. Адам Міцкевич (1798–1855). «Акерманські степи». А. Міцкевич – польський поет Поетичні образи української природи в «Кримських сонетах». ТЛ: сонет. МК: <i>скульптура</i> – пам'ятник А. Міцкевичу (скульптор – А. Попель, м. Львів); <i>архітектура</i> – Аккерманська фортеця (пам'ятка архітектури XIII–XV ст.).</p> <p>4. Галина Кирпа (народ. 1950). «Мова моя». <i>(за вибором учителя).</i> Біографічна довідка про письменницю, її громадську діяльність. Значення рідної мови в житті людини. Мотив важливості збереження мови для історії, народу, людства загалом. Роль художніх засобів у розкритті основної думки поезії. ТЛ: патріотична лірика, порівняння, метафора (повторення). МК: образотворче мистецтво – О. Кішкурно «Дівчина у віночку».</p>	
--	--	--

	<p>5. Тетяна Майданович (народ. 1957) «Найкраща Україна», «О Україно! Божий білий цвіт!», «Країна Українія» (за вибором учителя).</p> <p>Короткі біографічні відомості про авторів поезій. Образ сучасної України в поетичних творах. Патріотичні почуття ліричного героя, втілені у віршах.</p> <p>ТЛ: епітет (повторення).</p> <p>МК: образотворче мистецтво – М. Дмитренко «Мелодія», О. Шупляк «До рідних гнізд»; ілюстрації до книги Т. Майданович «Країна Українія» (художниця – І. Хомчак).</p> <p>МЗ: музичне мистецтво – пісні про Україну.</p> <p><i>Для вивчення напам'ять: поезії за вибором учителя.</i></p> <p>ПЧ. Костенко Л. «Кобзарю». Лучук В. «Клятва». Міцкевич А. «Кримські сонети» Савчук Л. «Український віночок». Щербак М. «Волошки».</p>	
Література рідного краю		
Уважно слухає художні твори письменників літератури рідного краю та	Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя)	Виразне читання творів літератури рідного краю

<p>зарубіжних письменників, життя і творчість яких пов'язана із рідним краєм здобувачів освіти; інформацію про життя та творчість авторів;</p> <p>читає виразно художню літературу письменників рідного краю та зарубіжних письменників, життя і творчість яких пов'язана із рідним краєм здобувачів освіти зокрема лірику напам'ять;</p> <p>характеризує порушені в літературних творах проблеми;</p> <p>формулює тему та основну думку творів;</p> <p>формулює висновки на основі аналізу художніх творів письменників літератури рідного краю та зарубіжних письменників, життя і творчість яких пов'язана із рідним краєм здобувачів освіти літератури рідного краю;</p> <p>обирає для самостійного ознайомлення твори письменників літератури рідного краю і наводить аргументи щодо свого вибору;</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів;</p> <p>створює за мотивами прочитаного власний</p>	<p>Ознайомлення із доступними для сприйняття й спорідненими тематично із вивченими в I семестрі літературними творами письменників-земляків.</p> <p>МК: інтерпретація художніх творів письменників літератури рідного краю в інших видах мистецтва; історико-меморіальні музеї.</p>	<p>(уголос ланцюжком, в особах, в парях).</p> <p>Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з персонажів тощо).</p> <p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Аналітико-синтетична робота над текстом художніх творів літератури рідного краю.</p> <p>Складання плану (простого чи складеного, цитатного).</p> <p>Характеристика героїв.</p> <p>Робота з цитатним матеріалом.</p> <p>Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації щодо художніх творів (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм.</p> <p>Самостійний добір художніх творів письменників літератури рідного краю в бібліотеках і на рекомендованих учителем</p>
---	--	---

<p>медійний продукт і творчі роботи різних жанрів. збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності прочитаної художньої літератури письменників-земляків.</p>		<p>інтернет-сайтах. Робота в творчих групах «Цього письменника рідного краю я знаю, бо читав/читала його твори».</p>
<p>Найцікавіше з літературних новинок</p>		
<p>Уважно слухає інформацію про нові художні твори сучасної української та зарубіжних літератур; використовує елементи конспектування навчального матеріалу; описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних творів; ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів.</p>	<p>Художні твори сучасної української та/або зарубіжних літератури (за вибором учителя та учнів). МК: музика – музика, що слухають учні-підлітки та герої прочитаних творів сучасної української літератури.</p>	<p>Бесіда за запитаннями. Самостійний добір художніх творів сучасної української та/або зарубіжних літератур у бібліотеках і на рекомендованих учителем інтернет-сайтах. Міні-проектна робота «Художній твір – мій ровесник».</p>
<p>Узагальнення та систематизація вивченого за I семестр</p>		
<p>Розуміє та відтворює навчальний матеріал, зокрема й зміст художніх творів, вивчених у I семестрі; аргументовано зіставляє почуте із життєвим досвідом; пояснює теоретико-літературні поняття, здобуті в процесі опрацювання програмового матеріалу в I семестрі;</p>	<p>Текстуально вивчені та самостійно прочитані художні твори української та зарубіжних літератур. Узагальнення та систематизація вивченого в I семестрі навчального матеріалу. ТЛ: повторення вивчених у I семестрі теоретико-літературних понять.</p>	<p>Виразне читання художніх творів, зокрема напам'ять. Тестові завдання із відкритими та закритими запитаннями із використанням освітніх вебресурсів. Інтерпретація художніх творів. Створення графічних і</p>

<p>співвідносить зміст вивчених художніх творів із історичним і культурним контекстом;</p> <p>формулює висновки на основі аналізу вивчених художніх текстів;</p> <p>описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних творів.</p>		<p>візуальних засобів передачі інформації щодо художніх творів (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема з використанням комп'ютерних програм.</p> <p>Рольова гра «Цю прочитану книгу я візьму із собою на канікули».</p>
--	--	---

II семестр

Дивовижний світ природи

<p>Уважно слухає поетичні та прозові твори українських і зарубіжних письменників про природу; інформацію про життя та творчість їх авторів;</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення;</p> <p>стисло переказує зміст прозових творів про природу;</p> <p>розрізняє пейзажні та анімалістичні твори;</p> <p>виявляє взаємозв'язок змісту творів про природу із власними потребами для особистісного розвитку;</p> <p>наводить кілька аргументів і прикладів на підтвердження власної позиції,</p>	<p>1. Роберт Бернс (1759–1796). «Моє серце в верховині...». Роберт Бернс – шотландський поет. Оспівування краси природи рідного краю у вірші. <i>ТЛ:</i> пейзаж та його види; пейзаж у літературному творі. <i>МК:</i> образотворче мистецтво – А. де Бреанські «Вечірня зоря».</p> <p>2. Ернест Сетон-Томпсон. (1860–1946) «Снап» (скорочено). Е. Сетон-Томпсон – канадський письменник. Світ природи у творах Е. Сетона-Томпсона.</p>	<p>Виразне читання художніх творів про природу (уголос ланцюжком, в ролях; напам'ять (поетичних).</p> <p>Читання поетичних творів та фрагментів прозових творів зарубіжних авторів мовою оригіналу (за умови володіння мовою). Порівняння текстів перекладу та оригіналу, варіантів перекладу.</p> <p>Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з героїв тощо)</p>
---	---	--

<p>використовуючи доречні цитати з тексту вивчених творів для увиразнення власних поглядів щодо важливості збереження природи, утвердження гуманістичних цінностей;</p> <p>читає виразно програмові художні твори, зокрема напам'ять пейзажну лірику;</p> <p>характеризує порушені в творах екологічні проблеми: гармонії природи і людини, дбайливого ставлення до навколишнього середовища;</p> <p>знаходить у текстах художніх творів приклади теоретико-літературних понять, пояснює їх сутність;</p> <p>формулює тему та основну думку творів про природу;</p> <p>формулює висновки на основі аналізу творів щодо оспівуванню краси природи, її збереження, возвеличення людського гуманізму й засудження споживацького ставлення до довкілля;</p> <p>характеризує персонажів творів, їхню поведінку та вчинки, виявляючи толерантність;</p> <p>проводить паралелі між образами й ситуаціями, зображеними в творах про природу, і власним життєвим досвідом для</p>	<p>Утвердження єдності людини і природи в анімалістичних творах письменника.</p> <p>ТЛ: <i>анімалістичне оповідання.</i></p> <p>МК: <i>образотворче мистецтво</i> – анімалістична графіка Е. Сетона-Томпсона.</p> <p>3. Джозеф Редьярд Кіплінг (1865–1936) «Мауглі» (скорочено).</p> <p>Дж. Р. Кіплінг – англійський письменник. Екзотичний світ природи у творі. Закон джунглів і світ людей. Реальне і фантастичне у казці.</p> <p>МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до «Мауглі» (художники – Б. Брегг, К. Волдрон); <i>анімація</i> – м/ф «Книга джунглів» («The Jungle Book»), режисер – В. Рейтерман).</p> <p>4. Павло Тичина (1891–1967) «Хор лісових дзвіночків», «Гаї шумлять» (оди -два вірші за вибором учителя).</p> <p>Замальовка життєпису поета, особливості його світобачення. Поетичне змалювання картин природи у віршах П. Тичини. Музичне (слухове), зорове та емоційне наповнення поезій. Авторські неологізми та їх художні функції.</p> <p>ТЛ: <i>пейзажна лірика; уособлення;</i></p>	<p>художніх творів.</p> <p>Бесіда за запитаннями (зміст твору).</p> <p>Постановка проблемних запитань.</p> <p>Аналітико-синтетична робота над текстом твору.</p> <p>Складання цитатного плану твору.</p> <p>Характеристика героїв.</p> <p>Складання порівняльної таблиці/схеми «Особливості оповідання».</p> <p>Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм.</p> <p>Створення та презентація під керівництвом учителя в соціальних мережах власного медіатексту на основі прочитаних творів про рідну природу.</p>
---	---	--

<p>формування базових морально-етичних норм; ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; створює власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик тощо) та /або письмові творчі роботи різних жанрів за мотивами прочитаного.</p>	<p><i>персоніфікація.</i> МК: <i>музичне мистецтво</i> – «Ми дзвіночки» (слова – П. Тичина, музика – В. Верховинець), «Гаї шумлять» (слова – П. Тичини, музика – Г. Майбороди); <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до збірки «Гаї шумлять» (художник – Е. Колесов).</p> <p>5. Микола Вінграновський. (1936–2004) «Гусенятко» (скорочено). Біографічні відомості про письменника. Змалювання дивовижного світу природи. Час і простір у літературному творі. Утвердження родинних цінностей. ТЛ: <i>ідея твору.</i> МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до збірки «Гусенятко. Козак Петро Мамарига» (художник-ілюстратор – К. Лавро), П. Нілус «Поле з гусьми», К. Костанді «Гуси».</p> <p>6. Марія Морозенко (народ. 1969). «Вірність Хатіко» (скорочено). Коротко про життя і творчість письменниці. Зображення дружби людини й тварини. Засоби змалювання їхніх взаємин в оповіданні. Послідовність подій у творі. Утвердження гуманістичних цінностей.</p>	<p>Рольова гра «Малюємо природу художніх творів» або «Малюємо поезію».</p>
--	---	--

	<p>МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до збірки «Найвірніші» (художниця – О. Воронкова); скульптура – «Пам’ятник Хатіко» (скульптор – Т. Андо); кіно – «Хатіко: Найвірніший друг» («Hachi: A Dog's Tale», режисер – Л. Халльстрём).</p> <p><i>Для вивчення напам’ять: поезії за вибором учителя.</i></p> <p>ПЧ. Давидов А. «Таємниці старого дуба». Дарелл Дж. «Балакучі квіти». Багрянний Іван «До Ворскли, по рибу!». Качан А. «Море грає». Пчілка Олена. «З гринджолятами». Сетон-Томпсон Е. «Доміно», «Ведмежа Джонні», «Лобо», «Мустанг-іноходець». Чередниченко Д. «Мандри жолудя». Чухліб В. «Після хуртовини».</p>	
Світ дитинства		
<p>Уважно слухає художні твори українських і зарубіжних письменників про дивовижний світ дитинства; коротку інформацію про життя та творчість їх авторів; вичерпно відповідає на запитання за</p>	<p>1. Марк Твен (1835–1910). «Пригоди Тома Соєра» (скорочено). Марк Твен – американський письменник. Автобіографічна основа повісті «Пригоди Тома Соєра». Світ дорослих і світ дітей у творі. Романтика пригод. Образи Тома Соєра і</p>	<p>Виразне читання художніх творів (уголос ланцюжком, в особах). Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з героїв тощо)</p>

<p>змістом почутого повідомлення; стисло переказує зміст художніх творів, рекомендованих для текстуального вивчення; художні твори; характеризує порушені в творах проблеми: добра і зла, милосердя й прощення, морального вибору людини, формування характеру і світогляду юних героїв, шкільного життя, стосунків з однолітками, старшими людьми та навколишнім світом; знаходить у текстах художніх творів приклади теоретико-літературних понять, пояснює їх сутність; формулює тему та основну думку творів про дітей; формулює висновки на основі аналізу творів щодо майстерного розкриття духовного світу дітей, їхніх характерів і міжособистісних стосунків; характеризує персонажів творів, їхню поведінку та вчинки; проводить паралелі між образами і ситуаціями, зображеними в творах про дитинство, і власним життєвим досвідом для формування базових морально-етичних норм;</p>	<p>Гекльберрі Фінна. Ідеали дружби. ТЛ: <i>повість; автобіографічний твір.</i> МК: <i>кіно – х/ф «Том Соєр» («Tom Sawyer» режисер – Г. Гунгебурт).</i></p> <p>2. Іван Нечуй-Левицький. (1838–1918) «Вітрогон» (скорочено). Замальовка життєпису письменника. Композиція оповідання «Вітрогон», майстерність оповіді, мови. Образ Василька. Безтурботливе дитинство. Внутрішній світ хлопчика, спрямованість його інтересів, формування характеру. ТЛ: <i>тема та ідея літературного твору (повторення).</i> МК: <i>образотворче мистецтво – К. Білокур «Сніданок», М. Богданов-Бельський «Рибалки».</i></p> <p>3. Елеанор Портер (1868–1920). «Полліанна» (скорочено). Е. Портер – американська письменниця. Полліанна – втілення щирості та оптимізму. Життєствердні мотиви твору. ТЛ: <i>роман; композиція і сюжет твору.</i> МК: <i>образотворче мистецтво – ілюстрації до «Полліанни» (художниця –Н. Каламеєць);</i></p>	<p>художніх творів. Читання фрагментів творів зарубіжних авторів мовою оригіналу (за умови володіння мовою). Порівняння текстів перекладу та оригіналу, варіантів перекладу. Бесіда за запитаннями (зміст твору). Постановка проблемних запитань. Аналітико-синтетична робота над текстом твору. Складання плану твору. Діаграма Венна «Персонажі творів». Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм. Рольова гра «Лист героєві твору» або «Я хотів би дружити із героєм твору...».</p>
---	--	---

висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаними творами, своє ставлення до зображених у них людей, подій, ситуацій, явищ тощо;
представляє текст прочитаних художніх творів, використовуючи різні способи і засоби візуалізації змісту;
створює власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик тощо) та /або письмові творчі роботи різних жанрів за мотивами прочитаного.

кіно – х/ф «Полліанна» («Pollyanna») (режисерка – С. Гардінг).

4. Оксана Сайко (народ. 1976). «Гаманець».

Біографічна довідка про письменницю. Драматизм сюжету оповідання «Гаманець». Розвиток подій у творі. Проблема добра і зла, морального вибору людини. Образи Іванки й Ритки, спільне й відмінне у їхніх характерах і вихованні.

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до збірки «Новенька та інші історії» (художники – Н. Гайда, Н. Гайдучик).

5. Галина Кирпа (народ. 1950). «Мій тато став зіркою» (скорочено).

Участь письменниці у подіях, що стали основою оповідання, їх переосмислення в художньому творі. Зворушлива оповідь маленької дівчинки, тато якої загинув на Майдані. Особливості показу світу очима дитини. Мотиви втрати рідної людини, почуття й переживання дитини. Ідея героїзму й самопожертви.

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до оповідання «Мій тато став зіркою» (художниця – О. Була), О. Самойлик «Герої. Майдан»;

	<p>музика – українська народна пісня «Пливе кача».</p> <p>МЗ: історія України – Революція гідності.</p> <p>ПЧ. Грінченко Б. «Украла».</p> <p>Ліндгрєн А. «Пєппі Довгапанчоха», «Малюк і Карлсон», «Пригоди Калле Блюмквіста».</p> <p>Слабошпицький М. «Війві».</p> <p>Стельмах Я. «Про козу».</p> <p>Тютюнник Г. «Дивак».</p> <p>Франко І. «Малий Мирон».</p> <p>Шолом-Алейхем. «Хлопчик Мотл».</p>	
У пошуках пригод і чудес		
<p>Уважно слухає українські та зарубіжні пригодницько-фантастичні твори, коротку інформацію про їх авторів;</p> <p>стисло переказує зміст художніх творів, рекомендованих для текстуального вивчення;</p> <p>читає виразно фрагменти художніх творів;</p> <p>характеризує порушені в пригодницько-фантастичних творах проблеми: подолання бездуховності та прагматизму в реальному світі, утвердження ідеалів добра і справедливості, значущості вшанування величного історичного минулого тощо;</p> <p>знаходить у текстах художніх творів</p>	<p>1. Льюїс Керролл (1832–1898). «Аліса в Країні Див» (скорочено).</p> <p>Л. Керролл – англійський письменник. Світ дивовижних пригод у творі. Образ головної героїні та казкових персонажів. Значення гри у творі.</p> <p>МК: кіно – х/ф «Аліса в країні чудес» («Alice in Wonderland»), режисер – Т. Бьортон).</p> <p>2. Роальд Дал (1916–1990). «Чарлі і шоколадна фабрика» (скорочено).</p> <p>Р. Дал – англійський письменник. Неймовірні пригоди Чарлі. Чарівний світ фабрики містера Вонкі. Утвердження ідеалів добра і</p>	<p>Виразне читання фрагментів художніх пригодницько-фантастичних творів (уголос ланцюжком, в ролях).</p> <p>Читання фрагментів творів зарубіжних авторів мовою оригіналу (за умови володіння мовою). Порівняння текстів перекладу та оригіналу, варіантів перекладу.</p> <p>Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з героїв тощо) художніх пригодницьких</p>

<p>приклади теоретико-літературних понять, пояснює їх сутність;</p> <p>формулює тему та основну думку пригодницько-фантастичних творів;</p> <p>формулює висновки на основі аналізу творів щодо художнього змалювання фантастичного і реального у творах, використання чарівних елементів і казкової символіки;</p> <p>характеризує персонажів пригодницько-фантастичних творів, їхню поведінку та вчинки;</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів;</p> <p>творчо опрацьовує прочитані художні твори, у разі потреби змінюючи персонажів, додаючи окремі епізоди, переказуючи прочитане з позиції одного з персонажів тощо;</p> <p>створює власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик тощо) та /або письмові творчі роботи різних жанрів за мотивами прочитаного.</p>	<p>справедливості у творі.</p> <p>МК: кіно – х/ф «Чарлі і шоколадна фабрика» («Charlie and the Chocolate Factory», режисер – Т. Бьортон).</p> <p>3. Всеволод Нестайко (1930–2014). «Чарівні окуляри» (скорочено). Замальовка життєпису письменника. Повість-казка про фантастичні пригоди сучасних школярів. Реальні вчинки головних героїв на шляху дорослішання. Фантастичні пригоди, чарівні елементи, казкова символіка повісті. Ідейний зміст твору: відповідальність за свої вчинки, уміння долати перешкоди на шляху до мети.</p> <p>ТЛ: епічний твір; повість-казка (повторення).</p> <p>МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті «Чарівні окуляри» (художники – Ю. Радіч-Демидьонук, А. Василенко, Р. Сахалтуєв);</p> <p>кіно – д/ф «Всеволод Нестайко. Родом з дитинства» (режисер – М. Погребняк), х/д «Тореадори з Васюківки» (режисер – С. Зелікін), х/д «Одиниця „з обманом“» (режисер – А. Праченко).</p> <p>4. Зірка Мензатюк (народ. 1954). «Тасманиця</p>	<p>творів.</p> <p>Бесіда за запитаннями (зміст твору).</p> <p>Постановка проблемних запитань.</p> <p>Аналітико-синтетична робота над текстом художнього пригодницького твору.</p> <p>Складання графічного плану пригодницько-фантастичного твору.</p> <p>Складання схеми/таблиці «Реальне і фантастичне в художньому творі».</p> <p>Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм.</p> <p>Проектна робота «Одна цікава детективна чи пригодницька історія».</p>
---	--	---

козацької шаблі» (скорочено).

Коротко про письменницю. Пригодницька повість про мандрівку історичними місцями України. Історичне минуле в житті сучасної людини. Образи козаків та символіка козацької шаблі у творі. Велич старовинних українських замків. Фантастичне і реальне у пригодницькій повісті. Елементи детективу в творі. Засоби змалювання характерів персонажів.

ТЛ: *пригодницька повість; детектив.*

МК: *архітектура* – Тараканівський форт, Дубенський замок, Підгорецький замок, Олеський замок, Кам'янець-Подільська фортеця, Хотинська фортеця;

образотворче мистецтво – Ю. Брандт «Вставайте, козаки», О. Орльонов «Битва під Берестечком».

МЗ: *історія України* – доба козацтва, битва під Берестечком;

музичне мистецтво – козацькі пісні.

ПЧ. Ільченко О. «Загадкові світи старої обсерваторії».

Ковальська К. «Канікули прибульців із Саллатти».

Дара Корній «Петрусь Химородник».

Керролл Л. «Аліса в Задзеркаллі».

	<p>Кестнер Е. «Еміль та детективи». Маар П. «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу». Янсон Т. Твори із серії про мумі-тролів.</p>	
Література рідного краю		
<p>Уважно слухає твори літератури рідного краю та зарубіжних письменників, життя і творчість яких пов'язана із рідним краєм здобувачів освіти; інформацію про життя та творчість їх авторів; читає виразно твори рідного краю, зокрема лірику напам'ять; характеризує порушені в літературних творах проблеми; формулює тему та основну думку творів; формулює висновки на основі аналізу літератури рідного краю; ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; створює за мотивами прочитаного власний медійний продукт і творчі роботи різних жанрів; збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності прочитаної літератури письменників-земляків.</p>	<p>Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя). Ознайомлення із доступними для сприйняття й спорідненими тематично із вивченими в I семестрі творами письменників-земляків та зарубіжних письменників, життя і творчість яких пов'язана із рідним краєм здобувачів освіти. МК: інтерпретація творів літератури рідного краю в інших видах мистецтва; літературно-меморіальні музеї.</p>	<p>Виразне читання творів літератури рідного краю (уголос ланцюжком, в особах, в парах). Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з персонажів тощо). Бесіда за запитаннями. Аналітико-синтетична робота над текстом творів літератури рідного краю. Характеристика героїв. Робота з цитатним матеріалом. Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації щодо художніх творів (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм.</p>

		Самостійний добір творів літератури рідного краю у бібліотеках і на рекомендованих учителем інтернет-сайтах. Робота в творчих групах «Цього письменника рідного краю я знаю, бо читав/читала його твори».
Найцікавіше з літературних новинок		
<p>Уважно слухає інформацію про нові художні твори сучасної української та зарубіжних літератур;</p> <p>використовує елементи конспектування навчального матеріалу;</p> <p>формулює запитання, щоб уточнити розуміння змісту літературних творів, почутої інформації про них;</p> <p>описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних творів;</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів.</p>	<p>Художні твори сучасної української та зарубіжних літератури (за вибором учителя та учнів)</p> <p>МК: музика – музика, що слухають учні-підлітки та герої прочитаних творів сучасної української літератури.</p>	<p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Самостійний добір художніх творів сучасної української та/або зарубіжних літератур у бібліотеках і на рекомендованих учителем інтернет-сайтах.</p> <p>Міні-проектна робота «Художній твір – мій ровесник».</p>
Узагальнення та систематизація вивченого за II семестр та за навчальний рік		
Розуміє та відтворює навчальний матеріал, зокрема й зміст художніх творів,	Текстуально вивчені та самостійно прочитані художні твори української та	Виразне читання художніх творів, зокрема напам'ять.

<p>вивчених у II семестрі</p> <p>аргументовано зіставляє почуте із життєвим досвідом;</p> <p>пояснює теоретико-літературні поняття, вивчені в процесі опрацювання програмового матеріалу в II семестрі;</p> <p>співвідносить зміст вивчених художніх творів із історичним і культурним контекстом;</p> <p>формулює висновки на основі аналізу вивчених художніх текстів;</p> <p>описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних художніх творів;</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів.</p>	<p>зарубіжної літератури.</p> <p>Узагальнення та систематизація вивченого в II семестрі та за навчальний рік навчального матеріалу.</p> <p><i>ТЛ: повторення вивчених у II семестрі та за навчальний рік теоретико-літературних понять.</i></p>	<p>Тестові завдання із відкритими та закритими запитаннями із використанням веб-ресурсів</p> <p>Інтерпретація художніх творів.</p> <p>Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації щодо художніх творів (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема й із використанням комп'ютерних програм.</p> <p>Укладання рекомендаційних списків улюблених прочитаних книг; проведення засідання читацького клубу «Коло книжки», «Книжка, що мене вразила» тощо.</p>
--	---	---

6 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст інтегрованого курсу	Види навчальної діяльності (за вибором)
I семестр		
Вступ		
<p>Уважно слухає інформацію про художню літературу як вид мистецтва, інші види мистецтва, своєрідність мистецького світосприймання, художній образ; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>вичерпно відповідає на запитання; [6 МОВ 1.1.2-1]</p> <p>розуміє та відтворює зміст інформації про літературу як вид мистецтва, художній образ на прикладі прочитаних творів і творів інших видів мистецтва; [6 МОВ 1.1.2-2]</p> <p>формулює висновки відповідно до поставленого завдання; [6 МОВ 2.2.7-1]</p> <p>висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, викликані навчальною інформацією та прочитаними творами; [6 МОВ 2.3.2-1]</p> <p>створює невеликі повідомлення/медіатексти про художню літературу, художній образ у літературі та інших видах мистецтва. [6 МОВ 3.2.1-1]</p>	<p>Художня література як вид мистецтва. Своєрідність мистецького світосприймання.</p> <p>Художній образ у літературі та інших видах мистецтва.</p> <p>Текстуально вивчені в 5 класі та самостійно прочитані учнями художні твори.</p> <p><i>ТЛ:</i> мистецтво, художній образ, література як вид мистецтва.</p> <p><i>П:</i> самостійно прочитані учнями художні твори.</p> <p><i>МК:</i> скульптура – Є. Зигура «Сходи пізнання» (м. Київ), Р. Захарчук, М. Шкраб'юк «Скульптура книги» (м. Коломия Івано-Франківської обл.).</p>	<p>Дискусії «Роль мистецтва у житті людини».</p> <p>Перегляд екранізацій (епізодів) творів української та зарубіжної літератур, вивчених у 5 класі, та обговорення їх у класі.</p> <p>Створення таблиць, схем, ілюстрацій «Художній образ у творах мистецтва».</p> <p>Створення лепбука «Художні образи літературних творів, прочитаних у 5 класі. Їх віддзеркалення в різних видах мистецтва».</p> <p>Віртуальна екскурсія у Національний музей літератури України.</p>

Міфи народів світу

<p>Уважно слухає інформацію про міф як найдавнішу форму світогляду, тексти міфів народів світу, відомості про письменницю Дару Корній та образи прадавньої міфології в її творчості; ознайомлюється з інтерпретаціями міфів у різних видах мистецтва; висловлює свої міркування про здобутий естетичний досвід;</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом нового навчального матеріалу;</p> <p>стисло переказує сюжети міфів;</p> <p>розрізняє спільне та відмінне між міфами, казками та легендами;</p> <p>читає виразно тексти міфів;</p> <p>формулює запитання, щоб уточнити розуміння почутої інформації про міфи;</p> <p>розпізнає ознаки космогонічних та антропологічних міфів, визначає особливості їх побудови;</p> <p>співвідносить зміст сприйнятих текстів міфів з історичним і культурним контекстом;</p> <p>характеризує порушені в міфах проблеми;</p> <p>знаходить у текстах переказів міфів теоретико-літературні поняття, пояснює їх сутність;</p> <p>формулює тему та основну думку текстів</p>	<p>1. Міф як найдавніша форма світогляду людини, розуміння світу й усвідомлення свого місця в ньому. Космогонічні міфи народів світу. Праукраїнські міфи про створення світу: «Сокіл-Род», «Прадуб» (за С. Плачиндою), (скорочено).</p> <p>Побудова та символіка космогонічних міфів, їх основні мотиви.</p> <p><i>ТЛ: міф; види міфів.</i></p> <p><i>МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до книжки «Міфи та легенди давньої України» (художник – В. Войтович); альбом творчості «Світло Пращурів Наших» (художник – В. Крижанівський).</i></p> <p>2. Антропологічні міфи народів світу. Праукраїнські міфи про створення людини «Білобог і Чорнобог», «Дажбог і Жива» (за С. Плачиндою) (за вибором учителя). Особливості українських міфів, пов'язаність їх із давніми заняттями людей, із хліборобством. Протистояння добра і зла у міфах. Їх відмінність від казок і легенд.</p>	<p>Виразне читання текстів міфів (уголос ланцюжком, в особах).</p> <p>Усний стислий, вибірковий переказ здобутої навчальної інформації.</p> <p>Створення порівняльних таблиць «Міф і казка», «Міф і легенда», «Міфи народів світу».</p> <p>Аналітико-синтетична робота над текстом міфів.</p> <p>Прогнозування подій у міфах за заголовком, за ілюстрацією, за уривком.</p> <p>Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації, зокрема і з використанням комп'ютерних програм, щодо дослідження особливостей космогонічних та антропологічних міфів, символіки міфів прадавньої України.</p> <p>Складання власних міфів</p>
--	--	---

<p>міфів; визначає символіку міфів; характеризує міфічних персонажів, їх поведінку та вчинки; формулює висновки на основі аналізу опрацьованого матеріалу про міфи як відображення прадавньої міфології, звичаїв та обрядів людей; про символіку та художні особливості міфів; представляє текстову інформацію із міфів, використовуючи різні способи і засоби візуалізації їх змісту; створює за мотивами прочитаних міфів письмові творчі роботи різних жанрів; власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик, тощо).</p>	<p>МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до книги «Міфи та легенди давньої України» (художник – В. Войтович); <i>скульптура</i> – В. Комісаров «Боги Давньої Русі».</p> <p>3. Давньогрецькі міфи про Прометей. Прометей – символ самопожертви та тираноборства. Уславлення подвигу Прометей. Образ Прометей у світовому мистецтві. МК: <i>анімація</i> – м/ф «Прометей» (режисерка – О. Сніжко-Блоцька); <i>образотворче мистецтво</i> – Я. Коссірс «Прометей».</p> <p>4. Давньогрецькі міфи про подвиги Геракла (один–два за вибором учителя) (скорочено). Возвеличення сили та мужності в образі Геракла. МК: <i>анімація</i> – м/ф «Геркулес» («Hercules», режисери – Дж. Маскер, Р. Клементс).</p> <p>5. Дара Корній (народ. 1970).</p>	<p>різних видів. Порівняльна характеристика героїв давньогрецьких міфів: Прометей і Геракл. Самостійний добір текстів міфів у бібліотеках і на рекомендованих учителем інтернет-сайтах. Проектна робота «Укладання ілюстрованого словничка: чарівні істоти, боги та герої».</p>
--	--	--

	<p>«Лісовик», «Водяник», «Польовик» (із книги «Чарівні істоти українського міфу. Духи природи») (скорочено), (за вибором учителя).</p> <p>Коротко про письменницю та її твори для дітей. Химерний світ чарівних істот праукраїнської міфології. Відображення прадавньої міфології, звичаїв та обрядів українців.</p> <p>МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до книги «Чарівні істоти українського міфу. Духи природи» (художник – А. Канкава).</p> <p>ПЧ. Войтович В. «Міфи та легенди давньої України».</p> <p>Гловацька К. «Міфи Стародавньої Греції».</p> <p>Дара Корній «Зворотний бік світла».</p> <p>Лонгфелло Г. «Пісня про Гайавату»</p> <p>Плачинда С. «Міфи і легенди Давньої України».</p>	
Народні пісні. Календарно-обрядові пісні		
<p>Уважно слухає народні обрядові пісні та інформацію про них як найдавніший вид усної народної поетичної творчості; вичерпно відповідає на запитання за змістом</p>	<p>1. Народні календарно-обрядові пісні, їх різновиди. Зимова обрядовість українців. Українські колядки й щедрівки, їх зміст і значення.</p>	<p>Виразне читання календарно-обрядових пісень, зокрема напам'ять. Виконання календарно-</p>

<p>почутої інформації; розповідає про власні емоції від почутих народних обрядових пісень; читає виразно українські та зарубіжні народні календарно-обрядові пісні; співвідносить зміст народних обрядових пісень з культурним контекстом; формулює тему та основну думку календарно-обрядових пісень; розпізнає основні теоретико-літературні поняття програмової навчальної теми та використовує окремі з них; формулює висновки на основі аналізу народних календарно-обрядових пісень; розкриває актуальність народних обрядових пісень у контексті викликів сучасності та власних життєвих потреб; створює за мотивами народних календарно-обрядових пісень письмові творчі роботи різних жанрів, медійний продукт (мультфільм, відеоролик, тощо).</p>	<p>«Нова радість стала» (давні й нові варіанти), «Щедрик, щедрик, щедрівочка...». <i>ТЛ:</i> календарно-обрядові пісні та їх види. <i>МК:</i> музичне мистецтво – М. Леонтович «Щедрик»; образотворче мистецтво – М. Пимоненко «Колядки», І. Горобчук «Колядки», «Вертеп», «Різдво», О. Шупляк «Різдвяний дідух», І. Роп'яник «Колядники йдуть», В. Проців «Свята вечеря», «Коляда».</p> <p>2. Світова популярність англійської новорічно-різдвяної пісні (carol) «We Wish You a Merry Christmas», та пісні Джеймса Лорда П'єрпойнта (1822–1893), що стала народною, «Jingle Bells». <i>МЗ:</i> іноземна мова – календарно-обрядові пісні у фольклорі народу, мова якого вивчається.</p> <p>3. Весняні й літні обрядові пісні. Веснянки. Закликання весни, символічне значення відновлення природи. Народні ігри, що супроводжувались піснями. «Благослови, мати, весну закликати»,</p>	<p>обрядових пісень акапельно або ж у музичному супроводі. Читання календарно-обрядових пісень народів світу мовою оригіналу (за умови володіння мовою). Порівняння текстів перекладу та оригіналу, варіантів перекладу. Постановка проблемних запитань. Створення власного медіатексту на основі усної народної поетичної творчості. Дослідницька робота (аналіз календарно-обрядових пісень). Проектна робота «Особливості новорічно-різдвяні пісні різних народів» (випереджувальне завдання).</p>
---	---	---

	<p>«Кривий танець» (за вибором учителя).</p> <p>Купальські пісні, їх походження, тематика. «Купайло, Купайло, де ти зимувало?», «А де наше Купайло стояло» (за вибором учителя).</p> <p>Художні особливості календарно-обрядових пісень.</p> <p>ТЛ: рефрен; анафора.</p> <p>МК: образотворче мистецтво – К. Трутовський «Одягають вінок», С. Васильківський «Весна в Україні», В. Прушковський «Русалки»;</p> <p>музика – М. Леонтович «Ой гори, ой світи» (з опери «На Русалчин Великдень»).</p> <p>Для вивчення напам'ять: дві пісні за вибором учителя.</p> <p>ПЧ. Жниварські пісні «Там у полі криниченька».</p> <p>Русальні пісні «Сиділа русалка на білій березі».</p>	
Мудрість байки		
<p>Уважно слухає байки та короткі повідомлення про їх авторів, інформацію про художні</p>	<p>1. Езоп (бл. 600 р. до н. е.) – легендарний давньогрецький байкар. Байки Езопа</p>	<p>Виразне читання байок у ролях, зокрема напам'ять.</p>

<p>особливості жанру байки; ознайомлюється з інтерпретаціями байок у різних видах мистецтва;</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення;</p> <p>розрізняє ознаки жанру байки, особливості її побудови, розуміє її сатиричний характер, алегоричний зміст;</p> <p>читає виразно байки, зокрема напам'ять;</p> <p>характеризує порушені в байках проблеми;</p> <p>знаходить у текстах байок теоретико-літературні поняття, пояснює їх сутність;</p> <p>формулює тему та основну думку байок;</p> <p>характеризує персонажів байок, їхню поведінку та вчинки;</p> <p>формулює висновки на основі аналізу байок про їх фольклорну основу, викривальний зміст і повчальний характер, художні особливості, композиційні елементи та морально-етичне спрямування змісту творів;</p> <p>створює за мотивами прочитаних байок письмові творчі роботи різних жанрів, власний медійний продукт (мультфільм, театральну сценку, відеоролик тощо);</p> <p>збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності байок.</p>	<p>(три-чотири байки за вибором учителя). Мораль байок Езопа. ТЛ: байка (повторення); <i>езопівська мова</i>. МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до збірки «Езопові байки» (художник-ілюстратор – А. Василенко).</p> <p>2. Жан де Лафонтен. (1621–1695) «Зачумлені звірі». Ж. де Лафонтен – французький байкар. Актуальність проблем, порушених у байці Ж. де Лафонтена. ТЛ: <i>алегорія</i> (повторення). МК: образотворче мистецтво – О. Вимар «Зачумлені звірі».</p> <p>3. Євген Гребінка (1812–1842). «Лебідь і гуси». Розповідь про життя й байкарську творчість письменника. Своєрідність переосмислення фольклорних мотивів у байках. Розкриття у байці «Лебідь і гуси» самотності людини, засудження заздрісності й пристосування до думки інших. ТЛ: <i>гумор</i> (повторення); <i>сатира</i>. МК: образотворче мистецтво –</p>	<p>Інсценізація байок. Аналітико-синтетична робота над текстом байок. Порівняльна характеристика героїв байок.</p>
---	---	--

А Мокрицький «Портрет Євгена Гребінки, І. Труш «Лебеді», ілюстрації до збірки Є. Гребінки «Школяр Денис» (художник-ілюстратор – О. Мартинець).

4. Леонід Глібов (1827–1893). «Вовк і кіт», «Зозуля і півень» (за вибором учителя).

Розповідь про видатного українського байкаря. Викривальний і повчальний характер творів письменника. Композиційні елементи та виховна спрямованість байок Л. Глібова.

ТЛ: мораль байки.

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до творів Л. Глібова.

5. Микита Годованець (1893–1974). «Голуб і Лелека».

Коротко про письменника. Тема патріотизму в байці. Діалоги персонажів та їх роль у розкритті алегоричного змісту твору.

МК: образотворче мистецтво – П. Волик «Оберіг».

Для вивчення напам'ять: одна байка за вибором учителя.

	<p>ПЧ. Білокопитов М. «Кря-ко-ко». Гришко П. «Потерпілий кіт». Музичук А. «Рік хвоста». Сосюра В. «Магнат». Федр. Байки.</p>	
Ліричні послання Україні		
<p>Уважно слухає громадянську лірику; коротку інформацію про її авторів; матеріал про жанрово-композиційні та художні особливості творів, що вивчаються текстуально; вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого навчального матеріалу; розповідає про власний емоційний стан під час сприймання поезії, що вивчається; читає виразно громадянську лірику, зокрема напам'ять; співвідносить зміст поетичних творів із історичним і культурним контекстом; характеризує порушені в громадянській ліриці проблеми; знаходить у текстах ліричних творів теоретико-літературні поняття, пояснює їх сутність; формулює мотиви поезії; розкриває її символічний зміст; характеризує образ ліричного героя поезії, що вивчається;</p>	<p>1. Павло Чубинський (1839–1884). Національний гімн (славень) України «Ще не вмерла Україна...». Історія створення гімну як символу держави, розповідь про його автора. Вираження у гімні (славні) патріотизму та прагнення народу до свободи, утвердження справедливості. <i>ТЛ: громадянська лірика; гімн (славень).</i> <i>МК: скульптура – О. Пергаменщик пам'ятник П. Чубинському (м. Бориспіль Київської обл.).</i></p> <p>2. Номан Челебіджіхан (1885–1918). Національний гімн (славень) кримських татар «Я поклявся перед народом...». Історія створення урочистих пісень як символів держави, розповідь про їх авторів. Вираження у гімнах патріотизму та прагнення народу до свободи, утвердження справедливості.</p>	<p>Виразне читання ліричних послань Україні (зокрема, два – напам'ять). Аналітико-синтетична робота над текстом творів. Постановка проблемних запитань. Запис власних міркувань, оформлення їх у вигляді медійного продукту. Дослідницька робота «Засоби художньої виразності поезії: епітет, порівняння, метафора». Самостійний добір громадянської лірики й наведення аргументів щодо такого вибору у вигляді усного повідомлення, презентацій тощо. Віртуальна екскурсія в музей</p>

<p>формулює висновки на основі аналізу громадянської лірики про вираження почуття патріотизму й прагнення народу до свободи, утвердження справедливості, збереження національної пам'яті;</p> <p>створює за мотивами вивченої поезії творчі роботи різних жанрів, власний медійний продукт (відеоролик тощо);</p> <p>збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності вивченої поезії.</p>	<p>МК: <i>образотворче мистецтво</i> – З. Трасинова «Портрет Номана Челебіджіхана».</p> <p>3. Тарас Шевченко (1814–1861). «І досі сниться: під горою...».</p> <p>Розповідь про останні роки поета на засланні. Візуалізований образ України у вірші. Пейзажні картини українського села.</p> <p>ТЛ: <i>ліричний герой.</i></p> <p>МК: <i>образотворче мистецтво</i> – В. Орловський «Вечір над річкою», А. Куїнджі «Вечір на Україні», Й. Крачковський «Український вечір», М. Сергіїв «Яблуні в цвіту»;</p> <p><i>музика</i> – «І досі сниться під горою» (слова – Т. Шевченка, музика – Л. Тельнюк).</p> <p>4. Микола Вороний (1871–1938). «Євшан-зілля» (<i>скорочено</i>).</p> <p>Коротко про письменника. Літописна основа поеми. Євшан як символ національної пам'яті. Краса природи рідного краю. Роль слова, пісні, історії в житті людини. Поєднання епічних і</p>	<p>І. Франка.</p> <p>Характеристика образу ліричного героя.</p> <p>Створення порівняльної таблиці «Епічне й ліричне в поемі».</p>
--	--	---

ліричних рис у поемі «Євшан-зілля».
ТЛ: ліро-епічний твір; ліро-епічна поема;
ліричний відступ.

МК: образотворче мистецтво –
А. Куїнджі «Степ»,
музика – «Євшан зілля» (слова –
В. Мельника, музика – Р. Бікеєва).

5. Михайло Ткач (1932–2007). «Моя Україна» (за вибором учителя).

Коротко про письменника, його пісенну лірику. Символічне втілення образу Батьківщини у пісні «Моя Україна». Мотив патріотизму через єднання людини з рідною природою.

ТЛ: композиція ліричного твору.

МК: музика – «Моя Україна» (слова –
М. Ткача, музика – І. Поклада).

6. Дмитро Кремінь (1953–2019) «Літа мої і зими...» (уривок із вірша «Книга Буття чи Батія»).

Коротко про письменника. Патріотичні мотиви, спадкоємність поколінь, відображена в рідній мові.

МК: ілюстрації до книжки Д. Креміня «Скіфське золото» (художник –

	<p>Ю. Гуменний).</p> <p><i>МЗ: історія України – відгомін історичних подій у художніх творах.</i></p> <p><i>Для вивчення напам'ять: дві поезії за вибором учителя.</i></p> <p>ПЧ.</p> <p>Даник В. «Починаймося з рідної мови».</p> <p>Кониський О., Лисенко М. «Молитва за Україну».</p> <p>Кравченко У. «Думка».</p> <p>Олександр Олесь «Половці і Отрок», «Пісня» (збірка «Княжа Україна»).</p> <p>Леонід Полтава «Абетка з історії України: бо корінням у рідній землі».</p> <p>Симоненко В. «Я закоханий палко, без міри».</p> <p>Черкасенко С. «Дві матері», «Рідний край».</p> <p>Чарнецький С. «Ой, у лузі червона калина похилилася».</p>	
Різдвяні дива		
<p>Уважно слухає твори різдвяної тематики (оповідання, казки, повісті-казки); коротку інформацію про їх авторів; матеріал про особливості жанру різдвяного оповідання</p>	<p>1. Микола Гоголь (1809–1852). «Ніч перед Різдвом» (скорочено).</p> <p>Фольклорна основа твору. Поєднання народних різдвяних традицій та</p>	<p>Виразне читання творів (уголос ланцюжком, в особах).</p> <p>Читання фрагментів творів</p>

<p>(казки, повісті-казки); ознайомлюється з інтерпретаціями різдвяних оповідань (казок, повістей-казок) у різних видах мистецтва; вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення; стишло переказує зміст творів різдвяної тематики; читає виразно фрагменти художніх творів; характеризує порушені в творах проблеми: шанобливого ставлення до різдвяних традицій, утвердження християнських цінностей добра, милосердя та гуманізму; знаходить у текстах художніх творів теоретико-літературні поняття, пояснює їх сутність; формулює тему та основну думку творів; виокремлює в художніх текстах мікротеми; характеризує персонажів творів, їхню поведінку та вчинки; висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаними творами, своє ставлення до зображених у них людей, подій, ситуацій, явищ тощо; формулює висновки на основі аналізу творів щодо художнього відображення атмосфери різдвяної урочистості, святковості, поєднання</p>	<p>авторської фантазії. Тема кохання у творі. Образи Оксани і Вакули. ТЛ: <i>різдвяна повість</i>. МК: <i>кіномистецтво</i> – х/ф «Вечори на хуторі біля Диканьки» («Ніч перед Різдом», режисер – О. Роу); <i>образотворче мистецтво</i> – К. Трутовський. «Колядки в Україні», А. Ліпатов «Різдво».</p> <p>2. Чарльз Дікенс (1812–1870). «Різдвяна пісня в прозі» (скорочено). Ч. Дікенс – англійський письменник. Високий гуманізм «Різдвяної пісні в прозі». Реальне й фантастичне у творі. Образ Скруджа як втілення людських вад та можливості їх здолати. Магія Різдва у творі. МК: <i>кіно</i> – х/ф «Різдвяна історія» («A Christmas Carol», режисер – Р. Земекіс). МЗ: <i>іноземна мова</i> – різдвяні пісні у фольклорі народу, мова якого вивчається.</p> <p>3. Ірина Жиленко (1941–2013). «Підкова». Розповідь про письменницю, автобіографізм її поезії. Мрії ліричної</p>	<p>зарубіжних авторів мовою оригіналу (за умови володіння мовою). Порівняння текстів перекладу та оригіналу, варіантів перекладу. Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з персонажів тощо). Бесіда за запитаннями. Перегляд інтерпретацій різдвяних оповідань у різних жанрах мистецтва. Аналітико-синтетична робота над текстом творів. Складання плану твору (цитатного, простого чи складного). Порівняльна характеристика героїв творів. Робота з цитатним матеріалом. Прогнозування подій у творах. Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації (перебіг подій,</p>
--	--	---

<p>реальних і дивовижних подій, відтворення світу людини й природи, розкриття внутрішнього світу героїв; ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; створює за мотивами прочитаного власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик тощо) та /або письмові творчі роботи різних жанрів; відтворює окремі художні засоби з різдвяних оповідань (казок, повістей-казок) для втілення власних творчих намірів.</p>	<p>героїні про здійснення бажань. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до збірки І. Жиленко «Казки буфетного гнома» (художники – Н. Коваль, О. Коваль).</p> <p>4. Богдана Матіяш (народ. 1982). «Єва і білосніжна квітка лілії». Коротко про письменницю. Характер Єви, її дивовижні здібності. Незвичайні перетворення напередодні Різдва. Тема добра, милосердя та винагороди за них. Ідея різдвяної казки. ТЛ: <i>різдвяна казка.</i> МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до збірки Б. Матіяш «Казки Різдва» (художник – В. Штанко).</p> <p>5. Олександр Гаврош (народ. 1971). «Різдвяна історія ослика Хвостика» (скорочено). Коротко про письменника. Незвичайні пригоди ослика як шлях до мрії. Основні події й дива в різдвяній повісті. Характеристика образів повісті-казки. Яскравість і колоритність персонажів. Художні деталі у творі.</p>	<p>розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм. Самостійний добір та презентація різдвяних оповідань у бібліотеках, на рекомендованих учителем інтернет-сайтах. Проектна робота «Магія Різдва або Як святкують Різдво герої прочитаних книжок».</p>
--	--	--

ТЛ: різдвяна повість-казка.

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті О. Гавроша «Різдвяна історія ослика Хвостика» (художниця – С. Сова).

6. Том Флетчер (народ. 1985). «Різдвозавр та Зимова Відьма» (скорочено).

Образи Вільяма Трандла та його супутників. Неймовірна різдвяна подорож та високі ідеали героя.

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до твору «Різдвозавр і Зимова відьма (художник – Ш. Деврис); анімація – м/ф «Полярний експрес» («The Polar Express»), режисер – Р. Земекіс).

МК: (до всього розділу) образотворче мистецтво – Ю. Пацан «Ніч на Різдвом», «Різдвяна ніч», «Різдво на Україні»; музика – М. Лисенко «Різдвяна ніч» (опера); анімація – м/ф «Різдвяна казка» (режисер – А. Трифонов).

	<p>ПЧ: Андерсен Г. К. «Дівчинка з сірниками». Гуменюк Н. «Роденія або подорож за веселку». Калинець І. «Вертеп маленького хлопчика». Коцюбинський М. «Ялинка». Лепкий Б. «Святий вечір». Матіяш Б. «Казки Різдва». Нікуліна А. «Найбільша снігова пригода». Пчілка Олена. «Сосонка».</p>	
Література рідного краю		
<p>Уважно слухає твори літератури рідного краю та зарубіжних письменників, життя і творчість яких пов'язана із рідним краєм здобувачів освіти; інформацію про життя та творчість їх авторів; розповідає про власний емоційний стан під час ознайомлення з творами; читає виразно художні твори рідного краю та зарубіжних письменників, життя і творчість яких пов'язана із рідним краєм здобувачів освіти, зокрема лірику напам'ять; характеризує порушені в літературних творах проблеми; формулює тему та основну думку творів;</p>	<p>Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя) Ознайомлення із доступними для сприйняття й спорідненими тематично із вивченими в I семестрі літературними творами письменників-земляків та зарубіжних письменників, життя і творчість яких пов'язана із рідним краєм здобувачів освіти. МК: інтерпретація художніх творів літератури рідного краю в інших видах мистецтва; літературно-меморіальні музеї.</p>	<p>Виразне читання художніх творів літератури рідного краю та зарубіжних письменників, життя і творчість яких пов'язана із рідним краєм здобувачів освіти (уголос ланцюжком, в особах, в парах тощо). Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з персонажів тощо). Бесіда за запитаннями. Аналітико-синтетична робота над текстами літератури</p>

формулює висновки на основі аналізу літератури рідного краю;
ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів;
створює за мотивами прочитаного власний медійний продукт і творчі роботи різних жанрів;
збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності прочитаної художньої літератури письменників-земляків та зарубіжних письменників, життя і творчість яких пов'язана із рідним краєм здобувачів освіти.

рідного краю.
Складання плану (простого чи складеного, цитатного).
Характеристика героїв.
Робота з цитатним матеріалом.
Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації щодо художніх творів (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм.
Самостійний добір художніх творів літератури рідного краю та зарубіжних письменників, життя і творчість яких пов'язана із рідним краєм здобувачів освіти, у бібліотеках і на рекомендованих учителем інтернет-сайтах.
Робота в творчих групах «Цього письменника рідного краю я знаю, бо читав/читала

		його твори».
Найцікавіше з літературних новинок		
<p>Уважно слухає нові художні твори сучасної української та зарубіжних літератур та інформацію про них;</p> <p>використовує елементи конспектування навчального матеріалу;</p> <p>формулює запитання, щоб уточнити розуміння змісту літературних творів, почутої інформації про них;</p> <p>описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних творів;</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів.</p>	<p>Художні твори сучасної української та зарубіжних літератур (за вибором учителя та учнів)</p> <p><i>МК: музика – музика, що слухають учні-підлітки та герої прочитаних творів сучасної української літератури.</i></p>	<p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Самостійний добір художніх творів сучасної української та зарубіжних літератур у бібліотеках і на рекомендованих учителем (під його керівництвом) інтернет-сайтах.</p> <p>Міні-проектна робота «Художній твір – мій ровесник».</p>
Узагальнення та систематизація вивченого за I семестр		
<p>Розуміє та відтворює навчальний матеріал, зокрема й зміст художніх творів української та зарубіжної літератури, вивчених у I семестрі;</p> <p>аргументовано зіставляє почуте із життєвим досвідом;</p> <p>обстоює власну позицію щодо проблем, порушених у вивчених художніх творах;</p> <p>пояснює теоретико-літературні поняття, здобуті в процесі опрацювання програмового матеріалу в I семестрі;</p>	<p>Текстуально вивчені та самостійно прочитані художні твори української та зарубіжної літератури.</p> <p>Узагальнення та систематизація вивченого в I семестрі навчального матеріалу.</p> <p><i>ТЛ: повторення вивчених у I семестрі теоретико-літературних понять.</i></p>	<p>Виразне читання художніх творів, зокрема напам'ять.</p> <p>Тестові завдання із відкритими та закритими запитаннями із використанням освітніх вебресурсів.</p> <p>Інтерпретація художніх творів.</p> <p>Створення графічних і</p>

<p>співвідносить зміст вивчених художніх творів із історичним і культурним контекстом; формулює висновки на основі аналізу вивчених художніх текстів; описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних художніх творів.</p>		<p>візуальних засобів передачі інформації щодо художніх творів (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм. Рольова гра «Цю прочитану книгу я візьму із собою на канікули».</p>
---	--	---

II семестр

Романтика пригод і фантастики

<p>Уважно слухає пригодницькі, пригодницько-фантастичні твори, коротку інформацію про їх авторів; навчальний матеріал про різновиди пригодницьких, пригодницько-фантастичних творів та їх художні особливості; вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення; стисло переказує зміст пригодницьких, пригодницько-фантастичних творів; читає виразно пригодницькі, пригодницько-фантастичні твори; характеризує порушені в пригодницьких, пригодницько-фантастичних творах проблеми; знаходить у текстах художніх творів</p>	<p>1. Жуль Верн (1828–1905). «П'ятнадцятирічний капітан» (скорочено). Ж. Верн – французький письменник, майстер пригодницьких та фантастичних романів. Образ Діка Сенда – втілення мужності та людяності. Випробовування героїв. Проблема рабства в романі. ТЛ: роман (повторення); <i>пригодницький роман.</i> МК: кіно – х/ф «Капітан «Пілігрима» (режисер – А. Праченко).</p>	<p>Виразне читання художніх пригодницьких і фантастичних творів (уголос ланцюжком, в особах). Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з героїв тощо) художніх пригодницьких і фантастичних творів. Бесіда за запитаннями (зміст твору). Постановка проблемних запитань.</p>
--	--	--

<p>теоретико-літературні поняття, пояснює їх сутність; формулює тему та основну думку пригодницько-фантастичних творів; виокремлює в художніх текстах мікротеми; характеризує персонажів творів, їхню поведінку та вчинки, виявляючи толерантність висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаними пригодницькими, пригодницько-фантастичними творами, своє ставлення до зображених у них людей, подій, ситуацій, явищ тощо; формулює висновки на основі аналізу творів; ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; створює за мотивами прочитаного власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик тощо) та /або письмові творчі роботи різних жанрів.</p>	<p>2. Леся Воронина (народ. 1955). «Таємне товариство боягузів, або Засіб від переляку № 9» (скорочено). Коротко про письменницю. Будні сучасних школярів у повісті. Основні події та пригоди. Фантастичне у творі. Тонкий гумор у змалюванні неймовірних перетворень. Характери персонажів та засоби їх творення. Головний герой твору Клим Джура, його дорослішання. Роль сім'ї у формуванні життєвих переконань людини. Стосунки між різними поколіннями в родині. <i>ТЛ:</i> пригодницько-фантастична повість. <i>МК:</i> образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті «Таємне товариство боягузів, або Засіб від переляку № 9» (художники-ілюстратори – В. Штанко, С. Храпов).</p> <p>3. Неда Неждана (народ. 1971). «Зоряна мандрівка» (скорочено). Коротко про письменницю. Неймовірні міжпланетні мандри двох клоунів. Чарівні істоти та роль цих образів у композиції казки-шоу. Добро і зло у</p>	<p>Аналітико-синтетична робота над текстом художнього пригодницько-фантастичного твору. Складання графічного плану (схеми) твору. Складання схеми/таблиці «Романтика пригод і фантастики у творі». Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм. Віртуальні екскурсії замками України. Віртуальний тур Національним музеєм космонавтики ім. С. П. Корольова (м. Житомир). Проектна робота «Літературні пригоди – це</p>
---	---	--

	<p>п'есі, групування персонажів. Гуманістичні цінності як шлях до гармонії у Всесвіті.</p> <p><i>ТЛ:</i> драма як рід літератури (повторення), фантастична драматика.</p> <p><i>МК:</i> (до розділу) образотворче мистецтво – П. Кандиба «Космос, антигравітація», «Підкорювачі космосу»; музика – Д. Хайнс «Звуки космосу».</p> <p>ПЧ. Арєнєв Володимир. «Сапієнси». Бачинський А. «Неймовірні пригоди Остапа і Даринки». Верн Ж. «Діти капітана Гранта». Дефо Д. «Життя і незвичайні та дивовижні пригоди Робінзона Крузо» Джек Лондон «Жага до життя». Микитчак. Г. і Т. «Джмеленя і Володарка злиднів». Ролінг Дж. «Гаррі Поттер і філософський камінь». Стівенсон Р. Л. «Острів скарбів». Ющук І. «Троє на Місяці». Ячейкін Ю. «Пригоди капітана Небрехи».</p>	<p>круто».</p>
--	--	----------------

Поетичне бачення світу		
<p>Уважно слухає пейзажні ліричні твори українських та зарубіжних поетів; коротку інформацію про їх авторів; навчальний матеріал про яскраву образність поетичної мови;</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого навчального матеріалу;</p> <p>розповідає про власний емоційний стан під час сприймання ліричних творів;</p> <p>читає виразно поезію, зокрема напам'ять;</p> <p>характеризує порушені в ліричних творах проблеми;</p> <p>знаходить у поезії теоретико-літературні поняття, пояснює їх сутність;</p> <p>формулює мотиви поезії, що вивчається текстуально;</p> <p>характеризує образ ліричного героя ліричних творів;</p> <p>аргументує власну оцінку поезії, наводячи доречні цитати;</p> <p>формулює висновки на основі аналізу ліричних творів про оспівування краси природи, утвердження життєвого оптимізму, художню довершеність поезії;</p> <p>створює за мотивами вивченої поезії творчі роботи різних жанрів; власний медійний</p>	<p>1. Мацуо Басьо (1644–1694). Хайку. <i>(три–чотири твори за вибором учителя).</i> Мацуо Басьо – японський поет. Своєрідність жанру хайку. Гармонія світу природи і душі людини в хайку. Значення художньої деталі в змісті хайку. <i>ТЛ:</i> хайку. <i>МК:</i> <i>образотворче мистецтво</i> – пейзажі Асаї Тю; ілюстрації у літературно-художньому виданні «Сто краєвидів малювали хмари» (художник – В. Гукайло).</p> <p>2. Леся Українка (1871–1913). «Тиша морська». Розповідь про письменницю та її подорожі до Криму. Художня майстерність зображення мариністичного пейзажу. Настроєва тональність вірша. <i>ТЛ:</i> пейзажна лірика. <i>МК:</i> <i>образотворче мистецтво</i> – В. Пузирков «Леся Українка», «Ранок на березі моря», О. Щербаков «Літній день біля моря», О. Самчук «Морська тиша»; <i>музика</i> – романс «Тиша морська» (слова</p>	<p>Виразне читання ліричних творів (зокрема, два – напам'ять).</p> <p>Читання поетичних творів зарубіжних авторів мовою оригіналу (за умови володіння мовою).</p> <p>Порівняння текстів перекладу та оригіналу, варіантів перекладу.</p> <p>Характеристика образу ліричного героя.</p> <p>Постановка проблемних запитань.</p> <p>Дослідницька робота (аналіз ліричних творів) «Засоби художньої виразності поезії: епітет, порівняння, метафора».</p> <p>Самостійний добір творів пейзажної лірики й наведення аргументів щодо такого вибору у вигляді усного повідомлення, анімаційних презентацій тощо.</p>

<p>продукт (відеоролик тощо); збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності вивчених ліричних творів.</p>	<p>– Лесі Українки, музика – В. Квасневського), П. Морія «Симфонія сонця і моря».</p> <p>3. Максим Рильський (1895–1964) «Дош» («Благодатний, довгожданий...»), «Осінь-маляр із палітрою пишною...» (<i>один твір за вибором учителя</i>). Біографічна довідка про поета. Краса рідної природи у поезіях. Єдність людини і природи, зв'язок між станом людської душі та довкіллям. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – А. Муха «Осінь», Ф. Безверхнев «Осінній етюд».</p> <p>4. Джанні Родарі (1920–1980). «Листівки з видами міст». Дж. Родарі – італійський письменник. Картини Італії у вірші. Прагнення ліричного героя до осягнення світу. МК: <i>архітектура</i> – Колізей, Капітолій, Форум (м. Рим), кафедральний собор Різдва Діви Марії (м. Мілан), Пізанська вежа (м. Піза).</p>	<p>Віртуальні екскурсії до музею Лесі Українки (м. Київ), Новоград-Волинського літературно-меморіального музею Лесі Українки (Житомирська обл.) та Максима Рильського (м. Київ). Рольова гра «Уявна мандрівка в Італію». Проектна робота «Виготовлення листівки із презентацією свого міста/села».</p>
---	---	--

5. Микола Вінграновський (1936–2004)

«Даленіє вечір в бабиному літі...»,
«Димить стерня над синіми ярами»,
«Вже неминуче буде сніг» (один твір за вибором учителя).

Розповідь про поета. Відображення емоційного стану ліричного героя в поезії. Візуальні образи природи та роль словесної палітри кольорів у їх змалюванні.

ТЛ: віршовий ритм (повторення), стопа, хорей, ямб, пірихій.

МК: образотворче мистецтво – І. Труш «В обіймах снігу», Т. Яблонська «У садочку».

6. Ліна Костенко (народ. 1930) «Осінній день, осінній день, осінній...», «Дощ полив» (один твір за вибором учителя).

Розповідь про письменницю. Розкриття в поезіях мотиву гармонії людини і природи. Поетичний звукопис у зображенні пейзажів.

ТЛ: епітет, метафора, порівняння, персоніфікація (повторення).

МК: образотворче мистецтво – В. Коріньок «Після дощу», О. Щербаков

	<p>«Осінь»; <i>музика</i> – романс «Осінній день, осінній день, осінній!» (слова – Л. Костенко, <i>музика</i> – О. Богомолець), пісня «Осінній день» (слова – Л. Костенко, <i>музика</i> – З. Слободян).</p> <p>Для вивчення напам'ять: <i>дві поезії</i> за вибором учителя.</p> <p>ПЧ. Гейне Г. «Задзвени із глибини...». Гете Й. В. «Нічна пісня подорожнього». Жиленко І. «Жар-птиця». Калинець І. «Стежечка», «Блискавка», «Веселка», «Криничка», «Дим» Кітс Дж. «Про коника та цвіркуна». Леся Українка «Мрії», «Як дитиною, бувало...». Мойсієнко А. «Весна», «Випурхнули грози», «Вітер», «Хвиля». Франко І. «Дрімають села», «Розвивайся лозо, борзо», «Червона калино». Чубач Г. «Зустріч з літом», «Трава дитинства». Щоголів Я. «Косарі».</p>	
Життя видатних особистостей		
Уважно слухає художні твори про життя	1. Оксана Іваненко (1906–1997).	Виразне читання художніх

<p>видатних особистостей; коротку інформацію про їх авторів;</p> <p>стисло переказує зміст художніх творів, рекомендованих для текстуального вивчення;</p> <p>унаочнює та візуалізує почуте повідомлення (самостійно або з допомогою вчителя), використовуючи різні засоби (схеми, таблиці, тощо) для відтворення змісту, структурування навчальної інформації;</p> <p>характеризує порушені в творах проблеми: становлення особистості, прагнення до здійснення мрії, розвитку таланту, морального вибору;</p> <p>формулює тему та основну думку творів про дитинство видатних особистостей;</p> <p>характеризує порушені в творах проблеми: становлення особистості, прагнення до здійснення мрії, розвитку таланту, морального вибору; емоційний стан персонажів творів, їхню поведінку та вчинки;</p> <p>висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаними творами, своє ставлення до зображених у них людей, подій, ситуацій, явищ тощо;</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для</p>	<p>«Тарасові шляхи» (Розділ «Чорний шлях») (<i>скорочено</i>).</p> <p>Розповідь про письменницю та її художньо-біографічні твори. Змалювання дитинства поета, його родини в романі «Тарасові шляхи». Образ допитливого й розумного хлопчика Тараса. Художні засоби розкриття його характеру.</p> <p>ТЛ: <i>художньо-біографічні твори.</i></p> <p>МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Б. Єгоров «Мені тринадцятий минало», І. Їжакевич «Мені тринадцятий минало», М. Лихошва «Шляхами малого Тараса», М. Дерегус «Тарас слухає кобзаря», В. Кармазін «Мені тринадцятий минало».</p> <p>2. Ірен Роздобудько (народ. 1962). «Що може пензлик? (Дитинство Катрусі Білокур)» (<i>скорочено</i>).</p> <p>Коротко про письменницю та її твори для дітей. Мистецьке сприймання героїнею доквілля, її прагнення до своєї мрії, розвиток таланту. Проблема морального вибору особистості.</p> <p>МК: <i>образотворче мистецтво</i> – К. Білокур «Щасливе дитинство».</p>	<p>творів про життя видатних дітей (уголос ланцюжком, в особах).</p> <p>Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з героїв тощо) художніх творів.</p> <p>Бесіда за запитаннями (зміст твору чи почутого повідомлення).</p> <p>Постановка проблемних запитань.</p> <p>Аналітико-синтетична робота над текстом художнього твору.</p> <p>Складання графічного або біографічного плану (схеми) твору.</p> <p>Віртуальні екскурсії: «Батьківщина Тараса Шевченка – село Моринці». «Меморіальний музей-садиба Катерини Білокур».</p> <p>Проектна робота «Один день із життя видатної дитини» (кінцевий продукт –</p>
--	--	--

<p>задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; створює власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик тощо) та /або письмові творчі роботи різних жанрів.</p>	<p>ПЧ: Білоусов Є. «Лесина пісня». Гаврош О. «Останній в'язень (Дитинство Адальберта Ерделі)». Дерманський О. «Дитинство без олівців» (про Волта Діснея)». Ільченко Олесь. «Життя видатних дітей» (про Леонардо да Вінчі, Карла Ліннея, Жюля Верна, Джона Рокфеллера, Лесю Українку, Вінстона Черчилля). Костюченко І. «Видатні особистості». Луцевська О. «Таємниці натураліста. Дитинство Чарльза Дарвіна». Павленко М. «Янголи для Павлуся Тичини», «Небезпечні польоти Василька Симоненка» (Із книги «Райдуга в решеті. Про Павла Тичину, Надію Суровцову, Василя Симоненка, Василя Стуса, Ірину Жиленко»). Шевченко О. та Н. «Король Фредді (Про Фредді Мерк'юрі)».</p>	<p>комп'ютерна презентація, лепбук, анімаційний мультфільм, відеоролик тощо).</p>
<p>Гумор і сатира</p>		
<p>Уважно слухає гумористичні та сатиричні художні твори; коротку інформацію про їх авторів; вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення; читає виразно програмові художні твори</p>	<p>1. Остап Вишня (1889–1956) «Як ми колись учились», «Перший диктант» (один твір за вибором учителя). Замальовка життєвого шляху письменника. Тонкий ліризм і гумористичне зображення дитинства.</p>	<p>Виразне читання гумористичних та сатиричних художніх творів (уголос ланцюжком, в особах). Переказ (близько до тексту),</p>

<p>українських та зарубіжних авторів; характеризує порушені в гумористичних і сатиричних творах проблеми; знаходить у текстах гумористичних і сатиричних художніх творів теоретико-літературні поняття, пояснює їх сутність; формулює тему та основну думку гумористичних і сатиричних творів; характеризує персонажів творів, їхню поведінку та вчинки; проводить паралелі між образами і ситуаціями, зображеними в гумористичних і сатиричних творах, і власним життєвим досвідом для формування базових морально-етичних норм; висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаними творами, своє ставлення до зображених у них людей, подій, ситуацій, явищ тощо; створює власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик тощо) та/або письмові творчі роботи різних жанрів за мотивами прочитаного.</p>	<p>Автобіографізм гумористичних творів. Особливості жанру усмішки. ТЛ: <i>гумор</i> (повторення); <i>усмішка</i>. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до твору «Перший диктант» (художник – І. Філонов); <i>анімація</i> – м/ф «Парасолька на полюванні» (режисер – Т. Павленко), мультфільм «Зенітка» (режисерка – І. Гурвич). МЗ: <i>зарубіжна література</i> – гумор і сатира у творах зарубіжних письменників.</p> <p>2. Олександр Виженко (1957–2018) «Небилиця», «Велике Цабе» (<i>один твір за вибором учителя</i>). Розповідь про письменника. Доброзичлива іронія в гуморесках про сучасне життя. ТЛ: <i>небилиця; гумореска</i>.</p> <p>3. Іван Андрусяк (народ. 1968). «28 днів із життя Бурундука» (<i>скорочено</i>). Коротко про письменника. Захопливі шкільні пригоди Івася Бондарука. Тема дорослішання в повісті: досвід</p>	<p>стисло, вибірково, від імені одного з героїв тощо) художніх творів. Бесіда за запитаннями (зміст твору чи почутого повідомлення). Постановка проблемних запитань. Аналітико-синтетична робота над текстом художнього твору. Складання графічного плану (схеми, таблиці тощо) твору чи почутого повідомлення. Проектна робота «Із цим літературним героєм не сумуватимеш» (кінцевий продукт – комп'ютерна презентація, лепбук, анімаційний мультфільм, відеоролик тощо).</p>
---	---	---

самостійного мислення, прийняття власних рішень, відповідальності за їхні наслідки.

Морально-етична проблематика: повість про самопізнання та вибір справжніх цінностей. Риси гумору. Засоби змалювання фантастичного. Казкові мотиви у сучасному сюжеті.

ТЛ: гумористична повість.

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті І. Андрусяка «28 днів із життя Бурундука» (художниця – Г. Осадко).

4. Меган МакДоналд (народ. 1959).

«Джуді Муді й Ненудне літо»
(скорочено).

М. МакДоналд – американська письменниця. Захоплюючі сюжети серії книг про пригоди Джуді Муді. Образ головної героїні як втілення веселого життєствердного оптимізму.

МК: кіно – х/ф «Джуді Муді й ненудне літо» («Judy Moody and the Not Bummer Summer», режисер – Дж. Шульц).

ПЧ. Комар Б. «Диваки».

	Стронг Дж. «Гармидер у школі». Чорногуз О. «Веселі поради», «Як вибирати ім'я».	
Література рідного краю		
<p>Уважно слухає твори літератури рідного краю та зарубіжних письменників, життя і творчість яких пов'язана із рідним краєм здобувачів освіти; інформацію про життя та творчість їх авторів;</p> <p>унаочнює та візуалізує почуте повідомлення (самостійно або з допомогою вчителя), використовуючи різні засоби (схеми, таблиці тощо) для відтворення змісту, структурування навчальної інформації;</p> <p>читає виразно твори письменників рідного краю та зарубіжних письменників, життя і творчість яких пов'язана із рідним краєм здобувачів освіти, зокрема лірику напам'ять;</p> <p>характеризує порушені в літературних творах проблеми;</p> <p>формулює тему та основну думку творів;</p> <p>формулює висновки на основі аналізу літератури рідного краю;</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів;</p>	<p>Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя).</p> <p>Ознайомлення із доступними для сприйняття й спорідненими тематично із вивченими в I семестрі творами письменників-земляків і зарубіжних письменників, життя і творчість яких пов'язана із рідним краєм здобувачів освіти.</p> <p>МК: інтерпретація творів літератури рідного краю в інших видах мистецтва; літературно-меморіальні музеї.</p>	<p>Виразне читання творів літератури рідного краю (уголос ланцюжком, в особах, у парах тощо).</p> <p>Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з персонажів тощо).</p> <p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Аналітико-синтетична робота над текстами рідного краю.</p> <p>Складання плану (простого чи складеного, цитатного).</p> <p>Характеристика героїв.</p> <p>Робота з цитатним матеріалом.</p> <p>Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації щодо художніх творів (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням</p>

<p>створює за мотивами прочитаного власний медійний продукт і творчі роботи різних жанрів;</p> <p>створює невеликі типові повідомлення на спеціальних (захищених) цифрових сервісах і в соціальних мережах щодо художньої вартісності творів письменників літератури рідного краю та зарубіжних письменників, життя і творчість яких пов'язана із рідним краєм здобувачів освіти;</p> <p>дотримується засад академічної доброчесності під час онлайн-взаємодії;</p> <p>збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності прочитаної художньої літератури письменників-земляків та зарубіжних письменників, життя і творчість яких пов'язана із рідним краєм здобувачів освіти.</p>		<p>комп'ютерних програм.</p> <p>Створення та презентація під керівництвом учителя в соцмережах власного медіатексту на основі прочитаних творів літератури письменників рідного краю.</p> <p>Самостійний добір творів літератури письменників рідного краю в бібліотеках і на рекомендованих учителем інтернет-сайтах.</p> <p>Робота в творчих групах «Цього письменника/письменницю рідного краю я знаю, бо читав/читала його твори».</p>
Найцікавіше з літературних новинок		
<p>Уважно слухає нові художні твори сучасної української та зарубіжних літератур та інформацію про них;</p> <p>використовує елементи конспектування навчального матеріалу;</p> <p>формулює запитання, щоб уточнити розуміння змісту літературних творів, почутої інформації про них;</p>	<p>Художні твори сучасної української та/або зарубіжних літератур (за вибором учителя та учнів).</p> <p>МК: музика – музика, що слухають учні-підлітки та герої прочитаних творів сучасної української літератури.</p>	<p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Самостійний добір творів сучасної української та/або зарубіжних літератур у бібліотеках і на рекомендованих учителем інтернет-сайтах.</p> <p>Міні-проектна робота</p>

<p>описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних творів; ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів.</p>		<p>«Художній твір – мій ровесник».</p>
<p>Узагальнення та систематизація вивченого за II семестр та за навчальний рік</p>		
<p>Розуміє та відтворює навчальний матеріал, зокрема й зміст художніх творів української та зарубіжної літератури, вивчених у II семестрі та за навчальний рік; аргументовано зіставляє почуте із життєвим досвідом; пояснює теоретико-літературні поняття, здобуті в процесі опрацювання програмового матеріалу в II семестрі та в навчальному році в цілому; співвідносить зміст вивчених художніх творів із історичним і культурним контекстом; формулює висновки на основі аналізу вивчених художніх текстів; описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних художніх творів української та зарубіжних літератур.</p>	<p>Текстуально вивчені та самостійно прочитані художні твори української та зарубіжних літератур. Узагальнення та систематизація вивченого в II семестрі та за навчальний рік навчального матеріалу. <i>ТЛ: повторення вивчених у II семестрі та за навчальний рік теоретико-літературних понять.</i></p>	<p>Виразне читання художніх творів, зокрема напам'ять. Тестові завдання із відкритими та закритими запитаннями із використанням вебресурсів. Інтерпретація художніх творів. Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації щодо художніх творів, зокрема і з використанням комп'ютерних програм. Укладання рекомендаційних списків улюблених прочитаних книжок; засідання читацького клубу «Коло книжки», «Книжка, що мене вразила» тощо.</p>

